

Презентація на тему «Здобуття незалежності США»

Підготували студенти 22МН групи Валянський В та
Волохов К

Створення колоній

СТВОРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ КОЛОНІЙ АНГЛІЇ.

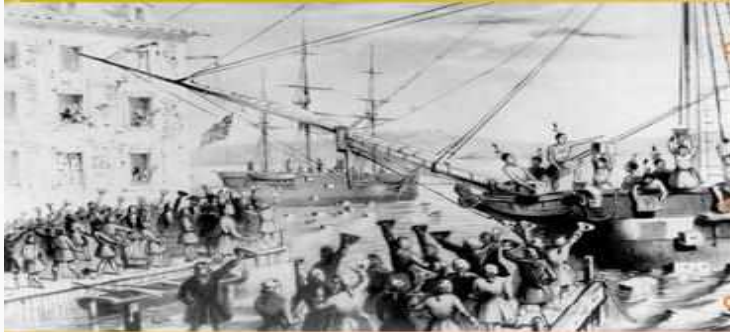
- 1607 р. – заснування англійцями першого постійного поселення в гирлі річки Джеймс – **ВІРГІНІЯ.**
- Причини заснування – пошуки вільних земель, придатних для обробітку.
- Контакт з місцевими індіанцями (200 тис.чол.)
- Англійські колоністи своєю **працею**, а **не пограбуванням**, освоювали нові землі.

Бостонське чаювання

“Бостонське чаювання”. ПРИВІД ДО ВІЙНИ.

- Восени 1773 року до Бостона прибули кораблі з чаєм, який колоністи не дали вивантажити.
- Під виглядом індіанців колоністи проникли на кораблі і викинули вантаж в море. Звідси походить назва “бостонське чаювання”.
- Англія розцінила цю подію як оголошення війни і ввела війська у Бостон.
- У відповідь колоністи створили тимчасовий уряд, збройні загони міліції, власну скарбницю, прийняли рішення про скликання континентального конгресу.
- Перші збройні сутички колоністів з англійською армією

Перший континентальний конгрес

ПЕРШИЙ КОНТИНЕНТАЛЬНИЙ КОНГРЕС

- **Перший Континентальний конгрес (5 вересня 1774 — 26 жовтня 1774)** - з'їзд депутатів від 13 американських колоній Великої Британії. Причиною скликання послужили нестерпні закони, прийняті британським парламентом і спрямовані на зупинку зростаючого опору американських колоній. Конгрес засідав в Філадельфії, в Карпентанс Холі. У його роботі брали участь 55 представників від усіх американських колоній Великої Британії, за винятком Джорджії. В ході з'їзду депутати виробили ряд важливих документів, маючи намір добиватися для колоній права самоврядування:
  - Була видана **«Декларація прав і скарг»**, яка містила заяву про права американських колоній на «життя, свободу і власність», а також висловлювала протест проти митної та податкової політики метрополії.
  - Було прийнято рішення про оголошення торгового бойкоту метрополії. Починаючи з 1 грудня 1774 року була заборонена як покупка англійських товарів, так і продаж американських товарів англійцям. Це рішення було відповіддю на блокаду Бостона англійським флотом.
  - Також було прийнято рішення про скликання **Другого Континентального Конгресу 10 травня 1775 року.**

Другий континентальний конгрес

ДРУГИЙ КОНТИНЕНТАЛЬНИЙ КОНГРЕС

1775 р. – робота Другого
Континентального конгресу.

Основні рішення:

Конгрес взяв на себе функції
центрального уряду в умовах
війни з Англією;

Створення спільної армії
колоній на чолі з
Д.Вашингтоном;

Пропозиція щодо створення
урядів в кожній колонії.

▣ Парад суверенітетів
англійських колоній.

Голосування на Другому
Континентальному конгресі

Війна за незалежність

ПЕРЕБІГ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

*25 грудня 1776 г.
Вашингтон форсує
річку Делавер*

- Армія Вашингтона в 1776 – 1777 роках зазнала ряд поразок через погану організацію та незадовільне постачання.
- Більшість членів конгресу звернулися до короля з пропозицією про примирення та припинення війни.
- Король Георг III направив нові війська в Америку.
- Конгрес обирає комісію для розробки Декларації про незалежність.

Перебіг війни за незалежність

ПЕРЕБІГ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

**Капітуляція англійської армії
під Йорктауном**

- Восени 1777 року армія Вашингтона отримала першу перемогу в битві під Саратоґою.
- Визнання США Францією, Іспанією, Голландією. Росія оголосила збройний суверенітет.
- 1781 р. – капітуляція англійської армії під Йорктауном.

Органи влади США

Символіка США

СИМВОЛИ США

Джордж Вашингтон
- перший президент
Сполучених Штатів
Америци

Наслідки війни

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

- Утворення США
- *Прийняття Конституції США (1787 р.), за якою: влада поділялася на три гілки: законодавчу, виконавчу й судову.*
- Законодавча влада належала Конгресу, що складається з двох палат: Сенату та палати представників.
- Виконавча влада належала президенту (перший президент Д.Вашингтон)
- Негри, індіанці та жінки не мали виборчих прав
- Затверджено “Білль про права” 1789 р. за яким: проголошувалися свободи слова, друку, зборів, совісті, право кожного громадянина США носити зброю.

Презентація на тему «Наукові погляди Цицерона»

Підготували студенти 22МН групи Валянський В та Волохов К

Про Цицерона

- ▶ Марк Туллій Цицерон (Cicero), 106–43 рр. до н. е., — знаменитий римський оратор, державний діяч і мислитель. В його творчості значне місце посідає державно-правова проблематика. Цим проблемам, зокрема, присвячені такі його праці, як "Про державу" та "Про закони". Цілий ряд політико-правових проблем розглядається і в інших його працях, зокрема "Про обов'язки", а також у численних політичних і судових промовах.

Як виглядав Цицерон

Наукові погляди

- Державно-правові теоретичні погляди Цицерона сформувалися під значним впливом Платона, Аристотеля, Полібія, стоїків. Разом з тим, він зумів поєднати і узгодити ці вчення з власне римськими традиціями в галузі державно-правової думки, з самобутньою історією римської держави і права. Творчо використовуючи ідеї своїх попередників, Цицерон зумів сформулювати цілий ряд оригінальних і нових положень в галузі теорії держави і права. Державу (*respublica*) Цицерон визначає, як справу, надбання всього народу (*res populi*)

Наукові погляди

- ▶ При цьому, він підкреслює, що "народ не будь-яке об'єднання людей, зібраних разом якимось чином, а об'єднання багатьох людей, пов'язаних між собою згодою в питаннях права і спільністю інтересів". Таким чином, держава у трактуванні Цицерона виступає не тільки, як втілення загального інтересу всіх її вільних членів, що було характерне і для давньогрецьких концепцій, але, водночас, і як узгоджене правове спілкування цих членів, як певне правове утворення, "загальний правопорядок". Таким чином, Цицерон стоїть біля витоків тієї юридизації поняття держави, яка надалі мала багато прихильників, аж до сучасної ідеї "правової держави".
- ▶ Головну причину походження держави Цицерон вбачає не стільки у слабкості людей та їхньому страхові, як вважав Полібій, скільки в їхній вродженій потребі жити разом. Слідом за Аристотелем, Цицерон вважав сім'ю початковою основою суспільства, з якої поступово, природним шляхом виникає держава. Він відзначає споконвічний засадничий зв'язок держави і власності, підкреслюючи, що причиною утворення держави є охорона власності. Порушення недоторканості приватної та державної власності Цицерон характеризує, як зневагу і порушення справедливості та права.

Політична діяльність

- ▶ Будучи зразковим римським громадянином і видатним політичним діячем, Цицерон намагався невідступно дотримуватися законів і норм своєї держави. І нехай навіть час від часу йому доводилося відволікатися від політичного життя і заробляти собі на життя, займаючись написанням судових промов на захист тих чи інших людей, все ж політика займала головне місце в його житті.
- ▶ Будучи освіченою людиною і філософом, він приділяв увагу не тільки практиці, а й політичній теорії. Дотримуючись традицій давньогрецької та давньоримської думки, Цицерон намагався опрацювати власне політичне вчення, метою якого мало стати створення ідеальної держави. Займаючись дослідженням цього питання, він спирався на праці таких мислителів, як Аристотель і Платон.

Трактати, промови та листи Цицерона

- ▶ Цицерон був неймовірно працьовитим автором. Протягом усього свого життя він написав багато творів. Серед них особливо варто виділити його політичні промови. Всього він написав їх більше ста, серед яких повністю збереглося тільки п'ятдесят шість. Решта дійшли до наших днів лише фрагментарно.
- ▶ Крім великої кількості збережених промов, Цицерон запам'ятався також і своєю неймовірною пам'яттю. Довго виступаючи в сенаті, він був здатний легко утримувати в голові безліч цифр, фактів і цитат. Щоб домогтися такого, він використовував особливий метод запам'ятовування, названий римською кімнатою. Перед виступом Цицерон представляв образ власної кімнати, після чого подумки розміщував в ній всі свої тези в певній послідовності. Згодом йому досить було тільки відтворити цей образ, після чого все потрібне згадувалося само собою.
- ▶ Також Цицерон написав і безліч книг і трактатів на філософські та політичні теми. Серед них варто відзначити «Трактат про ораторське мистецтво». Будучи одним з найбільших його творів, він є ще й найвідомішим серед інших робіт мислителя. У ньому Цицерон описує сутність риторики, а також призводить якості, якими повинен володіти хороший оратор.
- ▶ Іншим елементом письмової спадщини Цицерона можна назвати його листи. Крім їх художньої цінності, вони є ще й важливим історичним джерелом. Оскільки листи були адресовані різним людям, починаючи з родичів і закінчуючи відомими політичними діячами, з ним можна відтворити звичаї тієї епохи. І це не кажучи про те, що всі вони є зразками літературного таланту Цицерона.

Дякуємо за увагу

Презентація на тему «Хрестові ПОХОДИ»

Підготували студенти групи 22 МН групи Валянський В та
Волохов К.

Що таке хрестові походи?

- Майже два століття (1096 - 1270) тривав воєнно-колонізаційний рух західноєвропейських феодалів в країни Східного Середземномор'я під знаком боротьби християнства з ісламом за святі місця.
- **Організатором походів виступала католицька церква**, яка надавала їм характеру релігійних воєн. Але це лише їх ідеологічне забарвлення, а не причини.
- В першу чергу хрестові походи були породжені зростанням агресивності західноєвропейських феодалів, їх прагненням до захоплення багатих земель на Сході, до примноження власних багатств. Це прагнення стало особливо помітним з кінця XI ст. у зв'язку із збільшенням матеріальних потреб класу феодалів, що обумовлювалось загальним економічним піднесенням, ростом торгівлі. Задовольнити потреби, що зростали, феодалам було легше силою зброї.

Приводи що спричинили хрестові походи

Привід

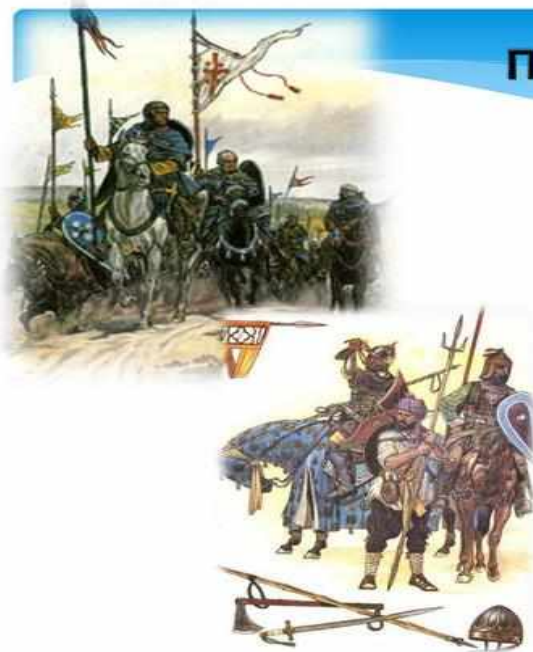

Загарблення турками-сельджуками Єрусалима в 1071 г.

Прохання Візантійського імператора Олексія I про допомогу против мусульманських загарбників у 1095 році

1095 г. - заклик папи Урбана II до озброєного паломництва до Святої землі.

Причини хрестових походів

Причини хрестових походів:

- Економічні: нагода збіднілим європейцям збагатитися на сході;
- Політичні: Візантія звернулася по допомогу до європейських королів і Папи Римського у війні з турками-сельджуками;
- Соціальні: участь у поході давала біднякам надію покращити своє матеріальне становище.

Перший хрестовий похід

-
- **Перший хрестовий похід.** У 1095 р. на церковному соборі у Клермоні (Франція) папа Урбан II закликав усіх королів, сеньйорів, рицарів і простих людей взятися за зброю, щоб відвоювати гріб господній від "невірних". Він обіцяв "спасіння душ" і матеріальні блага. Цей заклик знайшов широкий відгук. Багато з тих, хто слухав промову Урбана II відразу вирішили взяти участь у поході і нашили на одяг хрести (тому їх і назвав **У 1098 р. хрестоносці захопили Едессу у Месопотамії. Тут було створене графство Едеське**, воно дісталось Болдуїну Фландрському. Рицарі обложили Антіохію, але завдяки зраді одного з начальників фортів змогли взяти. Почалась розправа з мусульманами і пограбування. Врешті решт місто дісталось Боемунду Тарентському, який став князем Антіохійським. Це остаточно посварило Візантію з хрестоносцями. Візантійські війська, скориставшись послабленням турок, зуміли повернути деякі області в Малій Азії.
  - Зайняті влаштуванням своїх справ, хрестоносці, здавалося, забули про головну мету походу - святі місця. Це викликало невдоволення у масах хрестоносців.
  - **У 1099 р. був розпочатий похід у Палестину до Єрусалима.** Після облоги і штурму місто було взяте. Хрестоносці безжально вбивали мусульман. Грабунки чергувалися з молебнами. Скоро хрестоносці завоювали майже все східне узбережжя Середземного моря з містами Акра, Триполі, Тир. При взятті цих міст з моря допомагали венеціанці, генуезці і пізанці. Вони й укріпилися тут. Перший хрестовий похід завершився. Всі, хто залишився живий, були щедро нагороджені - одержали землі. Деяким селянам було пожалувано рицарство. Дуже виграли італійські міста - тепер їм належала левантійська торгівля.
  - В результаті захоплення більшої частини узбережжя Східного Середземномор'я **утворилося 4 держави хрестоносців:**
    - Іерусалимське королівство,
    - графство Триполі,
    - князівство Антіохійське,
    - графство Едеське.
    - и хрестоносцями).

Рицарські ордени

Другий хрестовий похід

Другий хрестовий похід 1147 – 1149 рр.

Початок походу

- Використовуючи ідеї священної війни проти невірних («джихаду»), [мосульський емір Імад ад-Дін Зенгі](#) у [1137](#) р. розгромив війська [графства Триполі](#), і почав загрожувати захопленням прикордонних держав королівства, зокрема [Едеського графства](#). Його тодішній правитель — [Жослен I де Куртене](#) (1118—1131) не мав достатньо військ, щоб захистити свої землі і місто. Провівши розвідку, у [1144](#) р. Зенгі розпочав облогу Едеси. Облога міста тривала 28 днів і [Едеса](#) була захоплена [25 грудня 1144](#) року. Антіохійський князь [Раймунд де Пуатьє](#) (1099—1149) не лише відмовився допомогти в біді своєму сусідові, а й під різними приводами затримував загони, що йшли на допомогу Жослену.
- Успіх джихаду становив загрозу існуванню усіх держав хрестоносців. Після смерті свого батька Зенгі, Махмуд [Нур ад-Дін](#) (Нуреддін) (1146—1179) об'єднав протиборчих сирійських емірів на боротьбу проти хрестоносців, теж використовуючи гасла джихаду.

Війна

- Війська обох правителів були обтяжені обозами і натовпами прочан-грабіжників. Тому [сельджуки](#) змогли легко розгромити військо Конрада поблизу [Дорілеї](#). Французьке військо теж дорогою зазнавало сельджуцьких нападів. Обидва війська змогли дійти до [Палестини](#) лише в березні [1148](#) р. У [Єрусалимі](#) відбулася військова рада прибулих і місцевих володарів про продовження бойових дій проти сельджуків. Французький король прагнув відвоювати від них Едесу, Балдуїн III пропонував захопити [Аскалон](#); князь Антіохії Раймунд де Пуатьє — штурмувати [Дамаск](#). Врешті-решт із розрахунку на великі трофеї було вирішено розпочати наступ на багатий [Дамаск](#), у той період союзника Єрусалимського королівства.
- Дамаском правив тоді [візир Муїналдін Унар](#), котрий прийняв рішення захищати місто від віроломних франків і спорядив гінців до Нуреддіна по допомогу. Облога Дамаска тривала лише 4 дні і завершилася [28 липня 1148](#) р. поспішним відступом ослабленого переходом і опором дамаскинців хрестоносного війська.
- Восени [1148](#) року війська європейських монархів покинули територію Святої Землі і морем відплили назад до Європи. Їхній відступ розвіяв міф про непереможність європейських хрестоносців. [Бернард Клервоський](#), який дорікав їм за відступ, був оголошений божевільним і ув'язнений у монастирі.
- Весною [1149](#) року війська Нуреддіна із Сирії вторглися в [Антіохійське князівство](#) і [29 червня 1149](#), у битві при Маррі, князь Раймунд де Пуатьє загинув, а його військо було розгромлене. Хоча Антіохійське князівство вдалося відстояти, але втрата [Едеського графства](#) позбавила хрестоносців вигідно розташованих форпостів біля [Євфрату](#). Таким чином, решта держав хрестоносців ставали відкритими для широкомасштабного нападу з боку Сирії.
- У [1155](#) році [Нур ал-Дін](#) зробив Дамаск столицею своєї держави, а в [1169](#) приєднав Єгипет до своїх володінь, усунувши від влади династію Фатімідів. Таким чином, було створено небезпечне для інтересів хрестоносців об'єднання Сирії та Єгипту під владою єдиного правителя. Другий хрестовий похід закінчився безрезультатно. Мусульмани, консолідовані ідеєю священної війни, завдавали християнам відчутних поразок, знищуючи ослаблені внутрішніми чварами війська хрестоносців.

Третій хрестовий похід

Передумови

- **Третій хрестовий похід (1189-1192)** — хрестовий похід, який був ініційований папою Григорієм VIII і після його смерті продовжений Климентом III. У ньому взяли участь четверо наймогутніших європейських монархів — німецький імператор Фрідріх I Барбаросса (загинув у цьому поході), французький король Філіп II Август, австрійський герцог Леопольд V і англійський король Річард I Левове Серце. До 1189 року з часів Другого хрестового походу (1147—1149 роки) ситуація для держав хрестоносців тільки погіршувалася, почався їхній внутрішній розпад, який уміло використав емір Алеппо і Мосула Нур ад-Дін. Він захопив Дамаск, послабив Антіохійське князівство. Разом з цим на півночі Палестини візантійський імператор Мануїл I вів активну політику, направлену на відновлення колишньої величі Римської імперії, прагнучи приєднати князівство Антіохія до своєї імперії.
- Безпосереднім приводом до початку цього хрестового походу стало захоплення у жовтні 1187 року мусульманським полководцем Салах ад-Діном (Саладіном) Єрусалима, який хрестоносці підкорили ще під час Першого хрестового походу. Хрестоносці вважали причиною цієї поразки Візантійську імперію, незаслужено звинувативши її в підбурюванні і допомозі мусульманам. Візантійців стали сприймати не тільки як не особливо ревних прихильників звільнення Гробу Господнього, але й як зловмисних і лукавих лицемірів, які постійно зраджують хрестоносців.

Наслідки 3 хрестового походу

- Наслідком походу стало загарбання фортеці Акри та острова Кіпр, де було утворено Кіпрське королівство. Між Салах ад-Діном та хрестоносцями було укладено угоду, за якою купці та паломники з Європи отримали можливість вільно відвідувати Єрусалим протягом трьох років. Єрусалим залишився за мусульманами, тоді як хрестоносці мали вузьку берегову смугу від Яффи до Тіра

Четвертий хрестовий похід

Передумови

- Третій хрестовий похід не добився своєї мети — захоплення Єрусалима, який залишався під мусульманським правлінням. Угода, яку Річард I Левове Серце і Салах ед Дін підписали в 1192 році, залишила в руках християн лише вузьку прибережну смужку від Тиру до Яффи, хоча це гарантувало безпеку християнських прочан, що подорожують до Єрусалима. Папа Іннокентій III, бажаючи встановити авторитет Святого Престолу в усьому християнському світі, мав велику зацікавленість до справ християнських держав Сходу. Одночасно існував конфлікт між візантійським імператором Олексієм III Ангелом і німецьким володарем Філіппом Швабським, який був одружений з сестрою поваленого Олексієм імператора Ісаака II Ангела.
- Венеціанська республіка — провідна місто-державна в східній частині Середземного моря, мала сильні комерційні інтереси у візантійських територіях, і особливо в столиці, Константинополі. З кінця XII століття вона користувалася особливими привілеями для торгівлі у Візантії, але в 1171 році імператор Мануїл I Комнін наказав заарештувати венеціанських купців і конфіскувати їхнє майно, що призвело до припинення торговельних відносин між Венецією і Візантією, що тривало 15 років. У 1185 році Венеція вирішила відновити торговельні відносини з імператором Андроніком I Комніном. і Було домовлено заплатити суму як компенсацію за конфісковане венеційське майно в 1171 році, але повністю це не було зроблено. Візантія також сприяла посиленню торговельного суперництва Венеції з іншими італійськими містами-державами, зокрема такими, як Генуя і Піза. Мета Венеції, таким чином, передбачала забезпечення комерційної переваги на Сході витіснюючи конкурентів.
- У 1198 році папа Іннокентій III почав проповідувати новий хрестовий похід. Його звернення, однак, не мало успіху серед європейських монархів. Німці виступали проти папської влади, тоді як Франція та Англія воювали один проти одного. Але зрештою після натхненної проповіді у Фулко-де-Нейллі вдалося зібрати хрестоносне військо під проводом Теобальда III, графа Шампані.
- Експедиція зіткнулася з транспортною проблемою, не маючи флоту для переміщення на Схід, а маршрут суходолом був майже неможливим через ослаблення візантійської влади на Балканах. Було вирішено, що слід плести до Єгипту, звідки хрестоносці будуть рухатися по суші до Єрусалиму. У 1201 році Теобальд III помер, і хрестоносці вибрали Боніфатія Монфератського новим керівником експедиції.

Результати

Результат:

- перемога хрестоносців :Константинополь захоплено
- посилився розкол між католицькою і східною православною церквами
- Візантійська імперія безповоротно ослабла, частини її відпали з утворенням окремих держав з центрами в Нікеї, Трапезунді та Епірі
- спалахнули нікейсько-латинські та болгарсько-латинські війни
- Венеційська республіка закріпилася у Задарі
- створено кілька латинських хрестоносних держав на Балканах

**Презентація на тему
Соціально-економічні засади буржуазної революції в Англії.**

Презентація підготував Студент 22 МН Григоренко Віктор

Мета презентації

Розгляд Соціально-економічних засад буржуазної революції в Англії.

В останні століття середньовіччя в надрах феодального суспільства розвивалися нові продуктивні сили і відповідні їм нові економічні відносини-капіталістичні відносини. Старі феодальні виробничі відносини і політичне панування дворянства затримували розвиток нового суспільного ладу. Політичний устрій Європи кінця середніх століть мав у більшості європейських країн феодально-абсолютистський характер. Сильне централізоване державна була знаряддям феодалів-дворян для охорони феодальних порядків, для приборкання і придушення трудящих мас села і міста, які боролися проти феодального гніту. Усунення старих феодальних економічних відносин і старих феодально-абсолютистських політичних форм, що заважали подальшому зростанню капіталізму, могло бути проведено лише революційним шляхом. Перехід європейського суспільства від феодалізму до капіталізму був здійснений в основному в результаті англійської буржуазної революції XVII ст.

Англійська революція XVII ст. перший проголосила принципи буржуазного суспільства і держави і встановила буржуазний лад в одній з найбільш великих країн Європи. Вона була підготовлена усім попереднім розвитком Європи і відбувалася одночасно з серйозними суспільно-політичними потрясіннями у Франції, Італії, Німеччини, Польщі, Росії. Англійська революція викликала в Європі численні ідейні відгуки ще в XVII ст.

Таким чином, англійська революція XVII ст. може розглядатися як грань між середніми століттями і новим часом. Вона стала початком нової епохи і зробила необоротним процес становлення буржуазних суспільно-політичних порядків не тільки в Англії, але і в Європі в цілому.

Особливості економічного розвитку Англії напередодні революції. Економічні передумови.

Напередодні революції Англія була країною аграрною. З 4,5 мільйонів її населення близько 75% складали сільські жителі. Але це не означало, що в Англії була відсутня промисловість. Металургійна, кам'яновугільна і текстильна галузі вже досягли в цей час значного розвитку, і саме в промисловій сфері, особливо в текстильній промисловості, найбільше чітко виявлялися риси нового капіталістичного укладу.

Нові технічні винаходи і вдосконалення, а головне - нові форми організації промислової праці і виробництва яскраво свідчили про те, що англійська промисловість усе більш і більш переймалася капіталістичними тенденціями, духом комерції.

- В Англії були досить великі запаси залізної руди. Особливо багатий був рудою Глостершир. Обробка руди велася головним чином у графствах Чешир, Суссекс, Геріфордшир, Йокшир, Сомерсетшир. У значних розмірах здійснювалася здобич і обробка мідної руди. Англія мала також великі запаси вугілля - головним чином у графстві Нортумберленд. Кам'яне вугілля як палива ще не застосовувався в металургії, але широко використовувався в побуті (особливо в Лондоні). Потреба у вугіллі і для внутрішнього споживання і для вивозу за кордон була дуже велика.
- І в металургійній і в кам'яній промисловості в XVII столітті вже було чимало досить великих мануфактур, де працювали наймані робітники і існував розподіл праці. При всій важливості цих галузей промисловості, вони, однак, ще не стали в той час основними в англійській економіці.
- Найбільш розповсюдженою в Англії галуззю промисловості була текстильна, особливе виробництво вовняних тканин. У більшій чи меншій мірі воно існувало у всіх графствах. Багато графства спеціалізувалися на виробництві одного - двох сортів матерії. Найбільшого поширення вовняна промисловість отримала в Глостерширі, Вустерширі, Уїлтширі, Дорсетшир, Сомерсетшире, Девонширі, західному райдингу (Йоркшир) і в східній Англії, де було сильно розвинене вівчарство.

- У XVII столітті з'явилася бавовняна промисловість, сировина для якої привозили з Леванту, Смірни і з острова Кіпр. Центром цієї галузі став Манчестер.
- У текстильній промисловості існувало значне розмаїття організаційних форм виробництва. У Лондоні і в багатьох старих містах ще зберігалися ремісничі цехи з їх середньовічними правилами, які гальмували вільний розвиток промисловості. У сільських місцевостях і в тих населених пунктах, де не було цехів, працювало велике число самостійних дрібних ремісників, причому в сільських місцевостях вони, як правило, поєднували ремесло з землеробством.
- Але поряд з цехами і дрібними ремісниками поступово складалася нова форма організації виробництва - мануфактура, що була перехідною формою від дрібного виробництва ремісників до великої капіталістичної промисловості. У XVII столітті в Англії вже існувала централізована мануфактура. Але в більшості галузей промисловості переважною була так звана розсіяна мануфактура, пов'язана з обробкою на дому сировини, що належить підприємцю. Іноді робочі користувалися і інструментами господаря. Це вже були колишні самостійні ремісники. Вони перетворювалися, по суті, в найманих робітників, що піддаються капіталістичній експлуатації, хоча в ряді випадків вони ще зберігали крихітний клапчик землі, який служив додатковим джерелом засобів до існування. Кадри мануфактурних робітників вербувалися з числа обезземелюваних і розорюваних селян.

- Англійська село виявилася досить рано пов'язаною з ринком - спочатку з зовнішнім, а потім все більш і з внутрішнім. Величезна кількість вовни вивозилося з Англії на континент Європи ще в XI - XII ст. і особливо з XIII - XIV ст. Зростання попиту на англійську шерсть на зовнішньому і внутрішньому ринках привів до надзвичайного розвитку в Англії вівчарства. А це в свою чергу стало поштовхом до початку знаменитих "обгородження" (насильницький згін феодалами селян з землі) XV, XVI і першої половини XVII ст. Масове розведення овець і перетворення ріллі в пасовищі тягли за собою найважливіші соціально-економічні наслідки. Обгородження були головним методом так званого первісного нагромадження, що проводилося в англійському селі класом землевласників у найжорстокіших формах відкритої насильницької експлуатації народних мас. Особливістю обгородження XVII ст. було те, що мотивом їх було вже не стільки вівчарство, скільки розвиток інтенсивного землеробства. Безпосереднім результатом обгородження було відділення маси виробників, селян, від їх головного засобу виробництва, тобто від землі.
- У англійському селі в XVI - XVII ст. розвивалося капіталістичне фермерство, що представляло собою в економічному відношенні аналогію з мануфактурою в промисловості. Фермер - підприємець експлуатував у великому масштабі сільськогосподарських робітників з сільської бідноти. Однак центральною фігурою села стюартовського періоду ще були не великі фермери - орендарі чужій землі, і не безземельні коттери - сільські батраки, а чисельно переважали Йомени - самостійні землероби, власники спадкового наділу.

- Політико-економічний образ суспільства передреволюційної Англії визначало, як було згадано вище, наявність одночасно двох господарських укладів: нового - капіталістичного і старого - феодального. Провідна роль належала капіталістичному устрою. Англія, як вже було зазначено, істотно швидше, ніж інші європейські країни, просувалася по капіталістичному шляху, і особливість розвитку цієї країни полягала в тому, що активна ломка середньовічного укладу господарства почалася в селі набагато раніше, ніж у місті, і протікала істинно революційним шляхом. Англійське сільське господарство набагато раніше промислового перетворилося у вигідний об'єкт прибуткового вкладення капіталу, сферу капіталістичного типу господарювання.
- Розпочатий аграрний переворот в англійському селі давав промисловості необхідну сировину і виштовхував одночасно масу "надлишкового населення", яке могло бути використано капіталістичною промисловістю в різних видах домашнього і концентрованого мануфактурного виробництва.

○ Висновок

- Поступово в економічному і політичному житті абсолютизм Стюартів та охоронювані їм феодальні порядки стали головною перешкодою для розвитку капіталістичних відносин в країні. Конфлікт між зростанням продуктивних сил нового, капіталістичного укладу, з одного боку, і старими, феодальними виробничими відносинами, разом з їх політичною надбудовою у вигляді абсолютизму, - з іншого, був основною причиною назрівання буржуазної революції в Англії. Цю корінну причину революції не слід змішувати з революційною ситуацією, тобто сукупністю обставин, безпосередньо ведуть до початку революції.
- Революційна ситуація склалася в Англії в кінці 30-х - початку 40-х років XVII ст., Коли незаконні податки та інші сорому призвели до затримки у розвиток торгівлі і промисловості та різкого погіршення становища народу. Посередництво купців - монополістів заважало збути сукон і здорожувало їх. Багато тисяч шматків сукна не знаходили покупців. Велика кількість підмайстрів і робітників були звільнені і позбулися заробітку. Загострення потреби і лих трудящих поєднувалося з критичним становищем правлячої верхівки. Король і його двір потрапили в лещата фінансової кризи: в 1637 р. проти короля спалахнуло повстання в Шотландії, де Карл I хотів встановити абсолютну монархію і єпископальну церква; війна з Шотландією зажадала великих витрат; в казні утворився великий дефіцит, і король був поставлений перед необхідністю скликати парламент для затвердження нових позик і податків.
- Засідання парламенту відкрилися 13 квітня 1640, але 6 травня король розпустив його, нічого не добившись. Цей парламент увійшов в історію під назвою Короткого. Розгін його дав новий поштовх для боротьби народних мас, буржуазії і нового дворянства проти абсолютизму.
- В.І. Ленін зазначав, що у всякій революційній ситуації обов'язково мають місце 3 ознаки: криза "верхів", або неможливість для них управляти по-старому, значне посилення лих народних мас і події, що викликають підвищення їх політичної активності. Всі ці ознаки революційної ситуації виникли і були в наявності в Англії на початку 40-х років XVII ст. Політична обстановка в країні загострилася до крайньої межі.
- **Дякую за Увагу!**

Презентація на тему «Здобуття незалежності США»

Підготували студенти 22МН групи Валянський В та
Волохов К

Створення колоній

СТВОРЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ КОЛОНІЙ АНГЛІЇ.

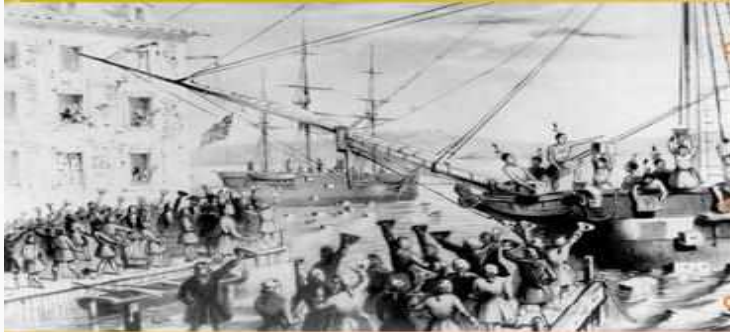
- 1607 р. – заснування англійцями першого постійного поселення в гирлі річки Джеймс – **ВІРГІНІЯ**.
- Причини заснування – пошуки вільних земель, придатних для обробітку.
- Контакт з місцевими індіанцями (200 тис.чол.)
- Англійські колоністи своєю **працею**, а **не пограбуванням**, освоювали нові землі.

Бостонське чаювання

“Бостонське чаювання”. Привід до війни.

- Восени 1773 року до Бостона прибули кораблі з чаєм, який колоністи не дали вивантажити.
- Під виглядом індіанців колоністи проникли на кораблі і викинули вантаж в море. Звідси походить назва “бостонське чаювання”.
- Англія розцінила цю подію як оголошення війни і ввела війська у Бостон.
- У відповідь колоністи створили тимчасовий уряд, збройні загони міліції, власну скарбницю, прийняли рішення про скликання континентального конгресу.
- Перші збройні сутички колоністів з англійською армією

Перший континентальний конгрес

ПЕРШИЙ КОНТИНЕНТАЛЬНИЙ КОНГРЕС

- **Перший Континентальний конгрес (5 вересня 1774 — 26 жовтня 1774)** - з'їзд депутатів від 13 американських колоній Великої Британії. Причиною скликання послужили нестерпні закони, прийняті британським парламентом і спрямовані на зупинку зростаючого опору американських колоній. Конгрес засідав в Філадельфії, в Карпентанс Холі. У його роботі брали участь 55 представників від усіх американських колоній Великої Британії, за винятком Джорджії. В ході з'їзду депутати виробили ряд важливих документів, маючи намір добиватися для колоній права самоврядування:
  - Була видана **«Декларація прав і скарг»**, яка містила заяву про права американських колоній на «життя, свободу і власність», а також висловлювала протест проти митної та податкової політики метрополії.
  - Було прийнято рішення про оголошення торгового бойкоту метрополії. Починаючи з 1 грудня 1774 року була заборонена як покупка англійських товарів, так і продаж американських товарів англійцям. Це рішення було відповіддю на блокаду Бостона англійським флотом.
  - Також було прийнято рішення про скликання **Другого Континентального Конгресу 10 травня 1775 року.**

Другий континентальний конгрес

ДРУГИЙ КОНТИНЕНТАЛЬНИЙ КОНГРЕС

1775 р. – робота Другого Континентального конгресу.

Основні рішення:

Конгрес взяв на себе функції центрального уряду в умовах війни з Англією;

Створення спільної армії колоній на чолі з Д.Вашингтоном;

Пропозиція щодо створення урядів в кожній колонії.

▣ Парад суверенітетів англійських колоній.

Голосування на Другому Континентальному конгресі

Війна за незалежність

ПЕРЕБІГ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

*25 грудня 1776 г.
Вашингтон форсує
річку Делавер*

- Армія Вашингтона в 1776 – 1777 роках зазнала ряд поразок через погану організацію та незадовільне постачання.
- Більшість членів конгресу звернулися до короля з пропозицією про примирення та припинення війни.
- Король Георг III направив нові війська в Америку.
- Конгрес обирає комісію для розробки Декларації про незалежність.

Перебіг війни за незалежність

ПЕРЕБІГ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

**Капітуляція англійської армії
під Йорктауном**

- Восени 1777 року армія Вашингтона отримала першу перемогу в битві під Саратоґою.
- Визнання США Францією, Іспанією, Голландією. Росія оголосила збройний суверенітет.
- 1781 р. – капітуляція англійської армії під Йорктауном.

Органи влади США

Символіка США

СИМВОЛИ США

Джордж Вашингтон
- перший президент
Сполучених Штатів
Америци

Наслідки війни

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

- Утворення США
- *Прийняття Конституції США (1787 р.), за якою: влада поділялася на три гілки: законодавчу, виконавчу й судову.*
- Законодавча влада належала Конгресу, що складається з двох палат: Сенату та палати представників.
- Виконавча влада належала президенту (перший президент Д.Вашингтон)
- Негри, індіанці та жінки не мали виборчих прав
- Затверджено “Білль про права” 1789 р. за яким: проголошувалися свободи слова, друку, зборів, совісті, право кожного громадянина США носити зброю.

Презентація на тему «Наукові погляди Цицерона»

Підготували студенти 22МН групи Валянський В та Волохов К

Про Цицерона

- ▶ Марк Туллій Цицерон (Cicero), 106–43 рр. до н. е., — знаменитий римський оратор, державний діяч і мислитель. В його творчості значне місце посідає державно-правова проблематика. Цим проблемам, зокрема, присвячені такі його праці, як "Про державу" та "Про закони". Цілий ряд політико-правових проблем розглядається і в інших його працях, зокрема "Про обов'язки", а також у численних політичних і судових промовах.

Як виглядав Цицерон

Наукові погляди

- Державно-правові теоретичні погляди Цицерона сформувалися під значним впливом Платона, Аристотеля, Полібія, стоїків. Разом з тим, він зумів поєднати і узгодити ці вчення з власне римськими традиціями в галузі державно-правової думки, з самобутньою історією римської держави і права. Творчо використовуючи ідеї своїх попередників, Цицерон зумів сформулювати цілий ряд оригінальних і нових положень в галузі теорії держави і права. Державу (*respublica*) Цицерон визначає, як справу, надбання всього народу (*res populi*)

Наукові погляди

- При цьому, він підкреслює, що "народ не будь-яке об'єднання людей, зібраних разом якимось чином, а об'єднання багатьох людей, пов'язаних між собою згодою в питаннях права і спільністю інтересів". Таким чином, держава у трактуванні Цицерона виступає не тільки, як втілення загального інтересу всіх її вільних членів, що було характерне і для давньогрецьких концепцій, але, водночас, і як узгоджене правове спілкування цих членів, як певне правове утворення, "загальний правопорядок". Таким чином, Цицерон стоїть біля витоків тієї юридизації поняття держави, яка надалі мала багато прихильників, аж до сучасної ідеї "правової держави".
- Головну причину походження держави Цицерон вбачає не стільки у слабкості людей та їхньому страху, як вважав Полібій, скільки в їхній вродженій потребі жити разом. Слідом за Аристотелем, Цицерон вважав сім'ю початковою основою суспільства, з якої поступово, природним шляхом виникає держава. Він відзначає споконвічний засадничий зв'язок держави і власності, підкреслюючи, що причиною утворення держави є охорона власності. Порушення недоторканості приватної та державної власності Цицерон характеризує, як зневагу і порушення справедливості та права.

Політична діяльність

- ▶ Будучи зразковим римським громадянином і видатним політичним діячем, Цицерон намагався невідступно дотримуватися законів і норм своєї держави. І нехай навіть час від часу йому доводилося відволікатися від політичного життя і заробляти собі на життя, займаючись написанням судових промов на захист тих чи інших людей, все ж політика займала головне місце в його житті.
- ▶ Будучи освіченою людиною і філософом, він приділяв увагу не тільки практиці, а й політичній теорії. Дотримуючись традицій давньогрецької та давньоримської думки, Цицерон намагався опрацювати власне політичне вчення, метою якого мало стати створення ідеальної держави. Займаючись дослідженням цього питання, він спирався на праці таких мислителів, як Аристотель і Платон.

Трактати, промови та листи Цицерона

- ▶ Цицерон був неймовірно працьовитим автором. Протягом усього свого життя він написав багато творів. Серед них особливо варто виділити його політичні промови. Всього він написав їх більше ста, серед яких повністю збереглося тільки п'ятдесят шість. Решта дійшли до наших днів лише фрагментарно.
- ▶ Крім великої кількості збережених промов, Цицерон запам'ятався також і своєю неймовірною пам'яттю. Довго виступаючи в сенаті, він був здатний легко утримувати в голові безліч цифр, фактів і цитат. Щоб домогтися такого, він використовував особливий метод запам'ятовування, названий римською кімнатою. Перед виступом Цицерон представляв образ власної кімнати, після чого подумки розміщував в ній всі свої тези в певній послідовності. Згодом йому досить було тільки відтворити цей образ, після чого все потрібне згадувалося само собою.
- ▶ Також Цицерон написав і безліч книг і трактатів на філософські та політичні теми. Серед них варто відзначити «Трактат про ораторське мистецтво». Будучи одним з найбільших його творів, він є ще й найвідомішим серед інших робіт мислителя. У ньому Цицерон описує сутність риторики, а також призводить якості, якими повинен володіти хороший оратор.
- ▶ Іншим елементом письмової спадщини Цицерона можна назвати його листи. Крім їх художньої цінності, вони є ще й важливим історичним джерелом. Оскільки листи були адресовані різним людям, починаючи з родичів і закінчуючи відомими політичними діячами, з ним можна відтворити звичаї тієї епохи. І це не кажучи про те, що всі вони є зразками літературного таланту Цицерона.

Дякуємо за увагу

Презентація на тему «Хрестові ПОХОДИ»

Підготували студенти групи 22 МН групи Валянський В та
Волохов К.

Що таке хрестові походи?

- Майже два століття (1096 - 1270) тривав воєнно-колонізаційний рух західноєвропейських феодалів в країни Східного Середземномор'я під знаком боротьби християнства з ісламом за святі місця.
- **Організатором походів виступала католицька церква**, яка надавала їм характеру релігійних воєн. Але це лише їх ідеологічне забарвлення, а не причини.
- В першу чергу хрестові походи були породжені зростанням агресивності західноєвропейських феодалів, їх прагненням до захоплення багатих земель на Сході, до примноження власних багатств. Це прагнення стало особливо помітним з кінця XI ст. у зв'язку із збільшенням матеріальних потреб класу феодалів, що обумовлювалось загальним економічним піднесенням, ростом торгівлі. Задовольнити потреби, що зростали, феодалам було легше силою зброї.

Приводи що спричинили хрестові походи

Привід

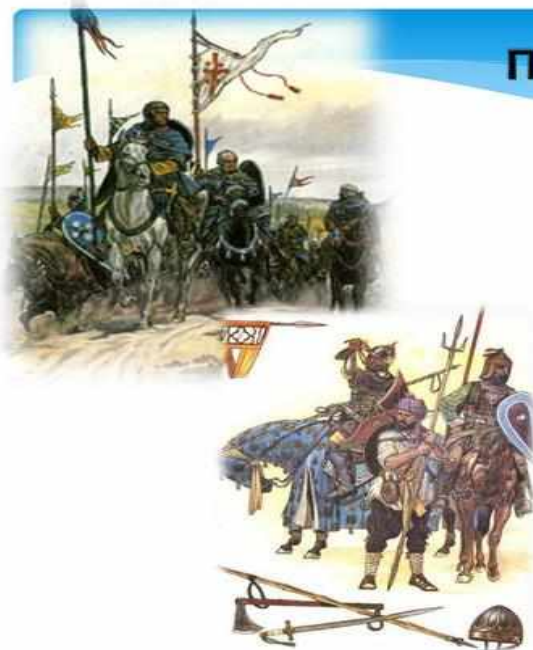

Загарблення турками-сельджуками Єрусалима в 1071 г.

Прохання Візантійського імператора Олексія I про допомогу против мусульманських загарбників у 1095 році

1095 г. - заклик папи Урбана II до озброєного паломництва до Святої землі.

Причини хрестових походів

Причини хрестових походів:

- Економічні: нагода збіднілим європейцям збагатитися на сході;
- Політичні: Візантія звернулася по допомогу до європейських королів і Папи Римського у війні з турками-сельджуками;
- Соціальні: участь у поході давала біднякам надію покращити своє матеріальне становище.

Перший хрестовий похід

-
- **Перший хрестовий похід.** У 1095 р. на церковному соборі у Клермоні (Франція) папа Урбан II закликав усіх королів, сеньйорів, рицарів і простих людей взятися за зброю, щоб відвоювати гріб господній від "невірних". Він обіцяв "спасіння душ" і матеріальні блага. Цей заклик знайшов широкий відгук. Багато з тих, хто слухав промову Урбана II відразу вирішили взяти участь у поході і нашили на одяг хрести (тому їх і назвав **У 1098 р. хрестоносці захопили Едессу у Месопотамії. Тут було створене графство Едеське**, воно дісталось Болдуїну Фландрському. Рицарі обложили Антіохію, але завдяки зраді одного з начальників фортів змогли взяти. Почалась розправа з мусульманами і пограбування. Врешті решт місто дісталось Боемунду Тарентському, який став князем Антіохійським. Це остаточно посварило Візантію з хрестоносцями. Візантійські війська, скориставшись послабленням турок, зуміли повернути деякі області в Малій Азії.
  - Зайняті влаштуванням своїх справ, хрестоносці, здавалося, забули про головну мету походу - святі місця. Це викликало невдоволення у масах хрестоносців.
  - **У 1099 р. був розпочатий похід у Палестину до Єрусалима.** Після облоги і штурму місто було взяте. Хрестоносці безжалюбно вбивали мусульман. Грабунки чергувалися з молебнами. Скоро хрестоносці завоювали майже все східне узбережжя Середземного моря з містами Акра, Триполі, Тир. При взятті цих міст з моря допомагали венеціанці, генуезці і пізанці. Вони й укріпилися тут. Перший хрестовий похід завершився. Всі, хто залишився живий, були щедро нагороджені - одержали землі. Деяким селянам було пожалувано рицарство. Дуже виграли італійські міста - тепер їм належала левантійська торгівля.
  - В результаті захоплення більшої частини узбережжя Східного Середземномор'я **утворилося 4 держави хрестоносців:**
    - Іерусалимське королівство,
    - графство Триполі,
    - князівство Антіохійське,
    - графство Едеське.
    - и хрестоносцями).

Рицарські ордени

Другий хрестовий похід

Другий хрестовий похід 1147 – 1149 рр.

Початок походу

- Використовуючи ідеї священної війни проти невірних («джихаду»), [мосульський емір Імад ад-Дін Зенгі](#) у [1137](#) р. розгромив війська [графства Триполі](#), і почав загрожувати захопленням прикордонних держав королівства, зокрема [Едеського графства](#). Його тодішній правитель — [Жослен I де Куртене](#) (1118—1131) не мав достатньо військ, щоб захистити свої землі і місто. Провівши розвідку, у [1144](#) р. Зенгі розпочав облогу Едеси. Облога міста тривала 28 днів і [Едеса](#) була захоплена [25 грудня 1144](#) року. Антіохійський князь [Раймунд де Пуатьє](#) (1099—1149) не лише відмовився допомогти в біді своєму сусідові, а й під різними приводами затримував загони, що йшли на допомогу Жослену.
- Успіх джихаду становив загрозу існуванню усіх держав хрестоносців. Після смерті свого батька Зенгі, Махмуд [Нур ад-Дін](#) (Нуреддін) (1146—1179) об'єднав протиборчих сирійських емірів на боротьбу проти хрестоносців, теж використовуючи гасла джихаду.

Війна

- Війська обох правителів були обтяжені обозами і натовпами прочан-грабіжників. Тому [сельджуки](#) змогли легко розгромити військо Конрада поблизу [Дорілеї](#). Французьке військо теж дорогою зазнавало сельджуцьких нападів. Обидва війська змогли дійти до [Палестини](#) лише в березні [1148](#) р. У [Єрусалимі](#) відбулася військова рада прибулих і місцевих володарів про продовження бойових дій проти сельджуків. Французький король прагнув відвоювати від них Едесу, Балдуїн III пропонував захопити [Аскалон](#); князь Антіохії Раймунд де Пуатьє — штурмувати [Дамаск](#). Врешті-решт із розрахунку на великі трофеї було вирішено розпочати наступ на багатий [Дамаск](#), у той період союзника Єрусалимського королівства.
- Дамаском правив тоді [візир Муїналдін Унар](#), котрий прийняв рішення захищати місто від віроломних франків і спорядив гінців до Нуреддіна по допомогу. Облога Дамаска тривала лише 4 дні і завершилася [28 липня 1148](#) р. поспішним відступом ослабленого переходом і опором дамаскинців хрестоносного війська.
- Восени [1148](#) року війська європейських монархів покинули територію Святої Землі і морем відплили назад до Європи. Їхній відступ розвіяв міф про непереможність європейських хрестоносців. [Бернард Клервоський](#), який дорікав їм за відступ, був оголошений божевільним і ув'язнений у монастирі.
- Весною [1149](#) року війська Нуреддіна із Сирії вторглися в [Антіохійське князівство](#) і [29 червня 1149](#), у битві при Маррі, князь Раймунд де Пуатьє загинув, а його військо було розгромлене. Хоча Антіохійське князівство вдалося відстояти, але втрата [Едеського графства](#) позбавила хрестоносців вигідно розташованих форпостів біля [Євфрату](#). Таким чином, решта держав хрестоносців ставали відкритими для широкомасштабного нападу з боку Сирії.
- У [1155](#) році [Нур ал-Дін](#) зробив Дамаск столицею своєї держави, а в [1169](#) приєднав Єгипет до своїх володінь, усунувши від влади династію Фатімідів. Таким чином, було створено небезпечне для інтересів хрестоносців об'єднання Сирії та Єгипту під владою єдиного правителя. Другий хрестовий похід закінчився безрезультатно. Мусульмани, консолідовані ідеєю священної війни, завдавали християнам відчутних поразок, знищуючи ослаблені внутрішніми чварами війська хрестоносців.

Третій хрестовий похід

Передумови

- **Третій хрестовий похід (1189-1192)** — хрестовий похід, який був ініційований папою Григорієм VIII і після його смерті продовжений Климентом III. У ньому взяли участь четверо наймогутніших європейських монархів — німецький імператор Фрідріх I Барбаросса (загинув у цьому поході), французький король Філіп II Август, австрійський герцог Леопольд V і англійський король Річард I Левове Серце. До 1189 року з часів Другого хрестового походу (1147—1149 роки) ситуація для держав хрестоносців тільки погіршувалася, почався їхній внутрішній розпад, який уміло використав емір Алеппо і Мосула Нур ад-Дін. Він захопив Дамаск, послабив Антіохійське князівство. Разом з цим на півночі Палестини візантійський імператор Мануїл I вів активну політику, направлену на відновлення колишньої величі Римської імперії, прагнучи приєднати князівство Антіохія до своєї імперії.
- Безпосереднім приводом до початку цього хрестового походу стало захоплення у жовтні 1187 року мусульманським полководцем Салах ад-Діном (Саладіном) Єрусалима, який хрестоносці підкорили ще під час Першого хрестового походу. Хрестоносці вважали причиною цієї поразки Візантійську імперію, незаслужено звинувативши її в підбурюванні і допомозі мусульманам. Візантійців стали сприймати не тільки як не особливо ревних прихильників звільнення Гробу Господнього, але й як зловмисних і лукавих лицемірів, які постійно зраджують хрестоносців.

Наслідки 3 хрестового походу

- Наслідком походу стало загарбання фортеці Акри та острова Кіпр, де було утворено Кіпрське королівство. Між Салах ад-Діном та хрестоносцями було укладено угоду, за якою купці та паломники з Європи отримали можливість вільно відвідувати Єрусалим протягом трьох років. Єрусалим залишився за мусульманами, тоді як хрестоносці мали вузьку берегову смугу від Яффи до Тіра

Четвертий хрестовий похід

Передумови

- Третій хрестовий похід не добився своєї мети — захоплення Єрусалима, який залишався під мусульманським правлінням. Угода, яку Річард I Левове Серце і Салах ед Дін підписали в 1192 році, залишила в руках християн лише вузьку прибережну смужку від Тиру до Яффи, хоча це гарантувало безпеку християнських прочан, що подорожують до Єрусалима. Папа Іннокентій III, бажаючи встановити авторитет Святого Престолу в усьому християнському світі, мав велику зацікавленість до справ християнських держав Сходу. Одночасно існував конфлікт між візантійським імператором Олексієм III Ангелом і німецьким володарем Філіппом Швабським, який був одружений з сестрою поваленого Олексієм імператора Ісаака II Ангела.
- Венеціанська республіка — провідна місто-державна в східній частині Середземного моря, мала сильні комерційні інтереси у візантійських територіях, і особливо в столиці, Константинополі. З кінця XII століття вона користувалася особливими привілеями для торгівлі у Візантії, але в 1171 році імператор Мануїл I Комнін наказав заарештувати венеціанських купців і конфіскувати їхнє майно, що призвело до припинення торговельних відносин між Венецією і Візантією, що тривало 15 років. У 1185 році Венеція вирішила відновити торговельні відносини з імператором Андроніком I Комніном. і Було домовлено заплатити суму як компенсацію за конфісковане венеційське майно в 1171 році, але повністю це не було зроблено. Візантія також сприяла посиленню торговельного суперництва Венеції з іншими італійськими містами-державами, зокрема такими, як Генуя і Піза. Мета Венеції, таким чином, передбачала забезпечення комерційної переваги на Сході витіснюючи конкурентів.
- У 1198 році папа Іннокентій III почав проповідувати новий хрестовий похід. Його звернення, однак, не мало успіху серед європейських монархів. Німці виступали проти папської влади, тоді як Франція та Англія воювали один проти одного. Але зрештою після натхненної проповіді у Фулко-де-Нейллі вдалося зібрати хрестоносне військо під проводом Теобальда III, графа Шампані.
- Експедиція зіткнулася з транспортною проблемою, не маючи флоту для переміщення на Схід, а маршрут суходолом був майже неможливим через ослаблення візантійської влади на Балканах. Було вирішено, що слід плести до Єгипту, звідки хрестоносці будуть рухатися по суші до Єрусалиму. У 1201 році Теобальд III помер, і хрестоносці вибрали Боніфатія Монфератського новим керівником експедиції.

Результати

Результат:

- перемога хрестоносців :Константинополь захоплено
- посилився розкол між католицькою і східною православною церквами
- Візантійська імперія безповоротно ослабла, частини її відпали з утворенням окремих держав з центрами в Нікеї, Трапезунді та Епірі
- спалахнули нікейсько-латинські та болгарсько-латинські війни
- Венеційська республіка закріпилася у Задарі
- створено кілька латинських хрестоносних держав на Балканах

САЛІЧНА ПРАВДА

Виконав студент 21-мн групи
Орманжи.О

Це пояснюється декількома причинами

1) низький рівень розвитку германських держав

2) головною формою ідеології стало християнство, яке мало настільки сильний вплив на суспільне життя, що всі економічні думки висловлювалися в релігійно-етичній формі

3) відчувався регрес в області наукової думки. Крім того економічні питання не відокремлювалися в самостійний об'єкт дослідження.

Змінилися головні підходи в економічній думці середньовіччя:

“У поті обличчя їж хліб свій”.

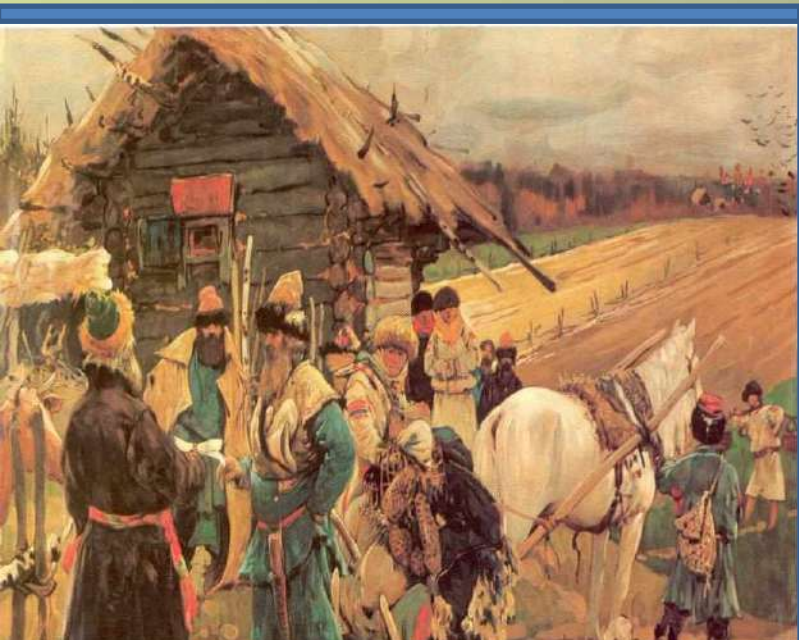

Землевласники-феодалы мали на землю монопольне право, яке й визначало в умовах аграрної економіки їх панівне становище.

За «Салічною правдою» основною масою франкського населення є вільні общинники, а основною формою землевладіння також є общинна

Вже з другої половини VI ст. у Франкській державі алюд фіксується як особиста земельна власність: його можна купити, продати, закласти, подарувати, успадкувати.

Прекарії були кількох видів:

прекарій пожалуваний

прекарій повернений

прекарій з винагородою

Карл Мартелл

Головною формою землевладіння в цей період стає *бенефіцій*

«немає землі без сеньйора».

Основною формою таких повинностей була *феодална рента*, яка виступала у трьох основних формах:

відробіткова

продуктова

грошова

«Капітулярій про вілли», датований кінцем VIII ст

Він являє собою указ або інструкцію для управління тих маєтків, що перебували у віданні королівського двору та служили для задоволення потреб королівського дому, і містить докладні вказівки щодо ведення господарства в маєтках.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

Еволюція інституційного розвитку

Виконала:

Студентка 11 МБ МК групи

Лебедка Анастасія

Поняття інституціоналізму

Інституціоналізм – один із напрямів сучасної економічної думки, об'єктами дослідження якого є певні інститути а також правові, психологічні та морально-етичні аспекти .

Своєрідність інституціоналізму полягає насамперед у тім, що його прихильники в основу аналізу беруть не тільки економічні проблеми, а зв'язують їх з проблемами соціальними, політичними, етичними, правовими тощо.

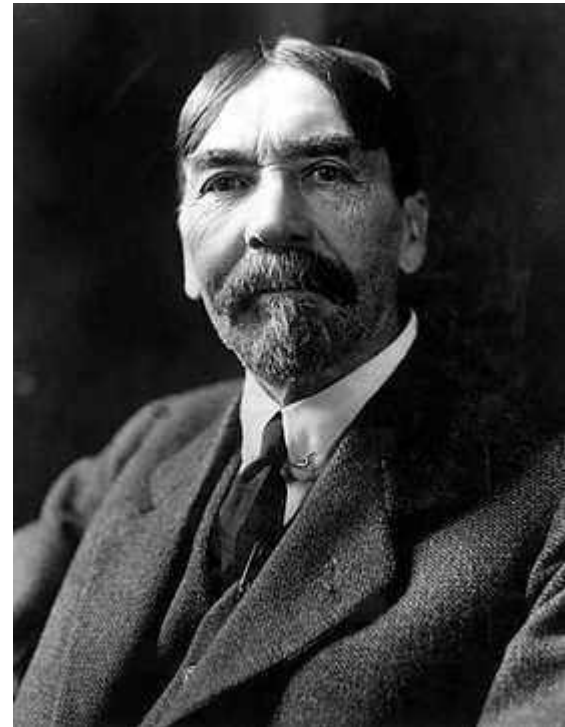

Назва «Інституціоналізм» походить від латинського

- «instituto», що переводиться як дія, звичай;
- «institutum» - встановлення, заклад.

Засновник Інституціоналізму –
американський вчений
Торстейн Веблен

Період започаткування:
20-30 роки ХХ століття

Основні засади інституціоналізму:

- Держава повинна контролювати економіку;
- Важливість вивчення інститутів, як організаційних, правових, формалізованих та неформалізованих видів господарської діяльності;
- Головними в економічному процесі є люди, а не уряд і підприємства;
- Потреба у міждисциплінарному підході до аналізу економічних процесів.
- Розширення меж економічного аналізу.

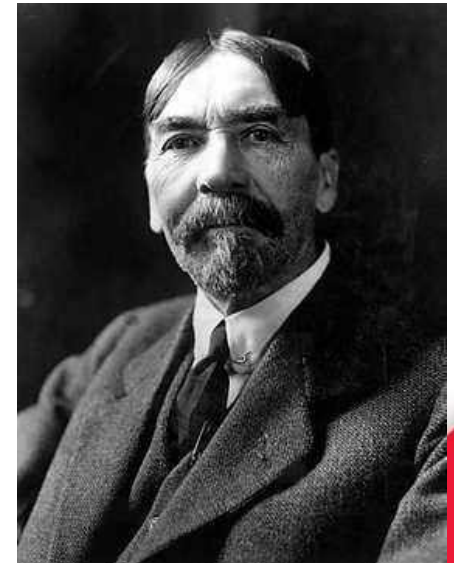
Етапи розвитку інституціоналізму:

Представники та основні напрямки «Раннього етапу»

Торстейн Веблен (1857-1929)

- Основна праця "Теорія дозвільного класу" (1899);
- Виступав проти homo economicus;
- Під час прийняття рішень людина керується вродженими інстинктами:
  - самозбереження й збереження роду ("батьківське почуття");
  - інстинктом майстерності, схильністю до наслідування й суперництва.
- Основна суперечність капіталізму - між індустрією та бізнесом.
- Мета індустріалів (інженери та робітники) - багатство суспільства.
- Мета бізнесу -прибуток.
- Слід передати владу технічній інтелігенції через загальний страйк.

Джон Роджерс Коммонс (1862-1945)

- Основні праці: "Правові основи капіталізму" (1924), "Інституційна економічна наука" (1934).
- Теорія угод або теорія спільної діяльності. Основне поняття - угода. Кожна угода відображає три основні моменти: - конфлікт;- взаємозалежність інтересів; - порядок - завершення конфлікту й укладення угоди.
- Соціальний світ, коли всі домовляться.
- Періодизація стадій капіталізму:
  - торговий капіталізм;
  - підприємницька стадія;
  - банківський капіталізм;
  - адміністративний капіталізм.

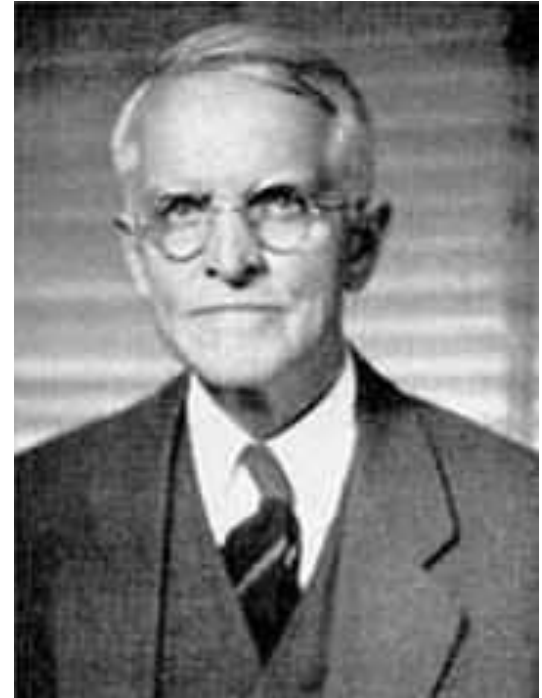

На останній стадії створюються основи "гармонії інтересів".

- Урядові комісії - арбітри між корпораціями й профспілками.

Веслі Клер Мітчелл (1874-1948)

- Центром економічних досліджень - проблеми руху виробництва, грошей, кредиту, фінансів, ціни.
- Особистий внесок в інституціональну теорію - з'ясування впливу на економічні фактори неекономічних чинників - психології, поведінки, інстинктів тощо.
- Політичну економію вважав наукою про інститути, які забезпечують зразки й норми поведінки, що коріняться у звичках, традиціях, інстинктах.

Веслі Клер Мітчелл (1874-1948)

- Склав понад 1000 динамічних рядів показників для передбачення (1917 р. - "Гарвардський барометр", який дав збій у 1929 р.).
- Поділяв центральну ідею інституціоналізму - посилення соціального контролю над економікою.
- Широко використовуючи фактичний матеріал, статистику й математичну обробку даних, Мітчелл і його Національне бюро досліджень особливу увагу приділяли аналізу циклічних коливань. Вони мали на меті:
  - 1) установити закономірності в кон'юнктурних коливаннях циклу;
  - 2) спробувати обґрунтувати концепції без кризового економічного циклу за допомогою різних варіантів державного втручання в економіку.

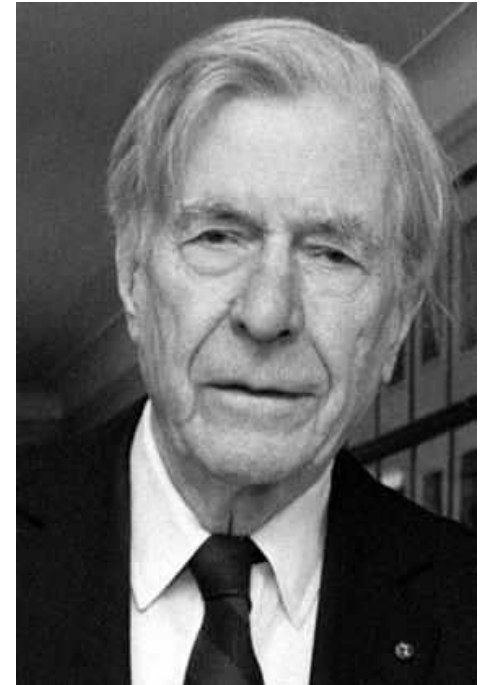
Представники та основні напрямки «Післявоєнного етапу»

Джон Кеннет Гелбрейт (1908-2006).

Праці: "Суспільство достатку" (1958),
"Нове індустріальне суспільство"
(1967).

Американську економіку поділяє на:

- планову (великі корпорації);
- ринкову (дрібний та середній бізнес).

Джон Кеннет Гелбрейт (1908-2006)

Провів аналіз "зрілої корпорації".

Висновки аналізу:

- у корпорації реальну владу мають не власники, а техноструктура;
- техноструктура зацікавлена не в максимізації прибутку, а в тому, щоб власники потребували її послуг, у зростанні продажів, зростанні розмірів корпорації.

Розвинена корпорація, за Гелбрейтом, - це основа промислового планування та трансформації капіталізму в нове індустріальне суспільство.

Третій етап (неоінституціоналізм)

Неоінституціоналізм

```
graph TD; A[Неоінституціоналізм] --> B[Теорія суспільного вибору  
Дж. Б'юкенен]; A --> C[Теорія прав власності  
Р. Коуз]
```

Теорія
суспільного
вибору
Дж. Б'юкенен

Теорія прав
власності
Р. Коуз

Дж. Б'юкенен (1919-2013)

Вірджинський університет
(нобелівська премія 1986 р.).

Противник державного
втручання.

Концепція Б'юкенена спирається
на індивідуалізм, раціональне
поведінку.

Політика - процес обміну
(податки <-> суспільні блага).

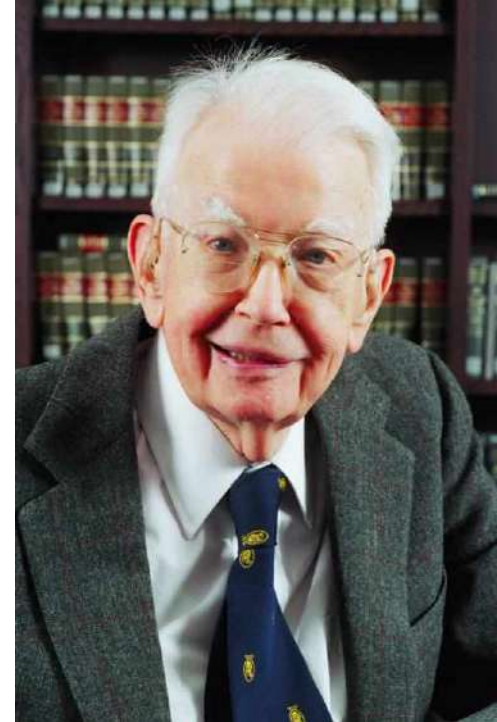

Р. Коуз (1910-2013)

(Нобелівська премія 1991 р.)

Якщо чітко встановити й розмежувати права власності, то сторонам порівняно неважко прийти до бажаних результатів. Проблема побічних ефектів може бути вирішена шляхом угоди між зацікавленими сторонами.

Трансакційні витрати повинні враховуватися й включатися в аналіз.

Інституціоналізм - система філософських і математичних ідей та методів, зв'язаних із розумінням математики як сукупності "інтуїтивно переконливих" розумових побудов.

З погляду інституціоналізму, основним критерієм істинності математичної думки є інтуїтивна переконливість можливості проведення уявного експерименту, що пов'язується із цією думкою.

З 50-60-х рр. ХХ ст. в межах неокласичної течії сформувався новий науковий напрям, представники якого працюють на межі економічної теорії та інших суспільних наук - філософії, соціології, політології, кримінології тощо.

Якщо інституціонально-соціологічний напрям, що виник на початку ХХ ст., вважається "старим" інституціоналізмом, то цей новий науковий напрям називають **неоінституціоналізмом**. Неоінституціоналізм як особлива економічна теорія здобула визнання у 80-90-х рр. ХХ ст.

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!**

Роль інформації у сільському господарстві

Лебедка А.А.

11 МБМК

Агропромисловий комплекс (АПК) характеризується складністю та комплексністю завдань, що вирішуються.

Для забезпечення мінімізації витрат та оптимізації процесу виробництва сільськогосподарської продукції виникає необхідність використання надбань науково-технічного прогресу – переходу до нових методів інформаційного забезпечення.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій набуває характеру глобальної інформаційної революції, яка є поштовхом для подальшого розвитку суспільства, у якому зсув цінностей переходить на бік інформації. Що призведе до утворення єдиного інформаційного простору.

Інформація є одним з найважливіших ресурсів. Інформація про особливості культури, стан ґрунту, погодні умови є центральною ланкою для отримання вдалого врожаю.

Для отримання якісної інформації, в першу чергу, необхідно провести збір даних.

Дані – це відомості, отримані шляхом виміру, спостереження, логічних та арифметичних операцій і представлені у формі, придатній для постійного зберігання та передачі.

Дані слугують лише вихідним матеріалом, аналізуючи який, можна отримати продукцію високої якості.

Слід розрізняти дані, як сукупність будь-яких відомостей та інформацію, як частину будь-яких відомостей.

Інформація – це сукупність різноманітних знань, сигналів, відомостей, які є об'єктом збереження, передачі та перетворення.

Види інформація

Залежно від часу

- Ретроспективні
- Поточні
- Перспективні

Залежно від запити

- Нормативні
- Фактичні
- Додаткові

За критеріями охоплення

- Тематичні
- Галузеві
- Бібліографічні
- Довідникові
- Тощо

Властивості інформації характерні для сфери сільського господарства

Достовірна
інформація

Повна
інформація

Зрозуміла
інформація

Цінність,
якість
інформації

Адекватність
інформації

Для сучасного АПК інформація має виняткове значення, адже будь-яка діяльність цього об'єкту базується на знаннях конкретної ситуації та життєвого циклу інформації, що складається на ринку товарів, послуг, робочої сили, засобів виробництва, грошей тощо.

Недостовірні дані, чинять негативний вплив на прийняття рішень. Що в свою чергу може призвести до значного зменшення валового прибутку.

Дезінформація є одним зі способів маніпулювання інформацією. Це може бути введення когось в оману шляхом надання неповної інформації, перекручування контексту, що виконуються з даними, через які дані перетворюються з одного виду на інший.

Інформаційні процеси

```
graph TD; A[Інформаційні процеси] --> B[Збереження інформації]; A --> C[Опрацювання інформації]; A --> D[Передача інформація];
```

Збереження
інформації

Опрацювання
інформації

Передача
інформація

Схема перетворення сукупних даних в інформацію

Дані				
Графічні схеми Типи ландшафтів	Технологічні карти, бонітівка, баланс поживних речовин	Дані для прогнозування, моделювання врожайності	Оптимізація розміщення сільськогосподарських угідь, корегування строків сівби	Дані, отримані в результаті лабораторні, вегетаційних та польових методів дослідження.
↓↓↓ Інформаційні процеси ↓↓↓				
Інформація				
Структура посівних площ	Стан сільськогосподарських угідь	Інформація про стан врожаю	Технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур	Інформація про нові культури, методи та технології їх вирощування

За місцем виникнення

Внутрішня інформація

Аналітична
Планова
Нормативна
Довідникова
Звітня
Інф. про трудові
ресурси

Зовнішня інформація

Законодавча
Наукова
Зовнішня
Метеорологічна
Економічна

Дякую за увагу!

Розвиток соціально-відповідального бізнесу на ринку сільськогосподарської продукції

Лебедка А.А.
11 МБМК

Соціальна відповідальність

Соціальна відповідальність складне багатоаспектне поняття.

- З одного боку соціальна відповідальність – це політика підприємства, згідно з якою воно має враховувати інтереси суспільства, розуміти вплив власних дій та рішень на навколишнє середовище, споживачів, менеджерів, працівників, постачальників, партнерів та інших учасників.
- З іншого боку, соціальна відповідальність бізнесу – це добровільний внесок бізнесу в розвиток суспільства в соціальній, економічній і екологічній сферах, пов'язаних з основною діяльністю компанії або тими, що виходять за рамки певного мінімуму

Соціальну відповідальність варто розглядати як комплекс різних її видів:

- Економічної;
- Демографічної;
- Політичної;
- Правової;
- Моральної;
- Екологічної;
- Виробничої;
- Тощо

Соціальна відповідальність бізнесу характеризується такими рисами:

- це добровільний вибір компанії, в умовах зростання конкуренції й зниження довіри до бізнесу;
- включає всіх членів місцевого суспільства: бізнес, ЗМІ, владу, населення, інвесторів та інших;
- це не засіб вирішення проблем суспільства за рахунок бізнесу, а засіб участі в розвитку того середовища, де працює бізнес.

Соціальна відповідальність аграрних підприємств - це процес реалізації добровільно прийнятих зобов'язань із задоволення соціальних потреб як працівників господарства, так і партнерів та інших учасників суспільства загалом.

Розвиток сільського господарства і охорона навколишнього середовища відображається у наступних сферах:

- підтримка малих форм сільськогосподарського виробництва;
- підвищення якості життя в сільській місцевості;
- розвиток ринків органічного виробництва;
- досягнення екологічного виробництва;
- ефективне використання лісових ресурсів;
- Раціональне використання рибних ресурсів;
- Тощо.

Найбільш суттєві конкурентні переваги успішно впровадженої аграрним підприємством соціальної відповідальності:

- нарощування обсягів продажу та прибутків;
- зростання інвестиційної привабливості;
- удосконалення ризик-менеджменту та управлінського менеджменту;
- оптимізація операційних процесів та зниження виробничих витрат;
- підвищення продуктивності та якості;
- зростання зацікавленості та відповідальності персоналу;
- покращення репутації компанії, збільшення лояльності покупців.

У світі традиційно використовують три способи заохочення соціальної відповідальності бізнесу.

Механізм сприяння розвитку соціальної відповідальності включає наступні елементи:

Поширення суспільної ідеології щодо значущості соціальної відповідальності бізнесу для соціального та економічного розвитку підприємств

Формування позитивної думки серед підприємців відносно активної соціальної позиції

Розроблення нормативно-правових документів

Удосконалення та активне застосування податкового механізму, державно-приватного партнерства

Невід'ємною частиною корпоративної політики підприємства є корпоративна соціальна відповідальність.

Сфери впровадження корпоративної соціальної відповідальності в агрохолдингах:

Розвиток громад

Корпоративне управління

Трудові відносини

Охорона навколишнього середовища

Якість продукції

Управління постачальниками

Отже, корпоративна соціальна відповідальність для сучасних українських агрохолдингів є важливою та передбачає виконання ряду суспільно-корисних функцій в процесі розвитку села і як результат досягнення лояльності з боку сільських громад, відданість співробітників, покращення репутації компанії, її фінансових результатів, ефективне використання ресурсів.

Дякую за увагу!

Порівняльний аналіз «фізичної економії» та школи фізіократів

Виконала:

Студентка групи 11 МБМК

Лебедка А.А.

Школа Фізіократів

- Економічна школа фізіократів виникла у Франції в 18 ст.
- Центральна ідея фізіократизму – вивчення основ природного порядку в економіці.
- Засновник напрямку – Франсуа Кене.
- «Фізіократизм»: «фізіо» - природа, «кратос» – влада, сила, панування.
- Основа системи – землеробська праця; сільське господарство – єдиний продуктивний сектор.

Школа Фізіократів

Виникнення фізіократизму пов'язане з:

- критикою меркантилізму;
- загостренням соціально-політичних і економічних суперечностей у сільському господарстві;
- потребою у вирішенні аграрних проблем та їх теоретичному розгляді.

Представники школи фізіократів

Франсуа Кене
(1694-1774)

Французький економіст,
засновник школи «фізіократів»
лікар, медик Людовіка XV,
Основний твір – «Економічна
таблиця»

Анн Роберт Жак Тюрго
(1727 - 1781)

Французький економіст та державний
діяч, міністр фінансів під час правління
Людовіка XVI, послідовник Франсуа
Кене, однак заперечував свою
причетність до фізіократів.

Представники школи фізіократів

П'єр Самюель Дюпон де Немур
(1739 - 1817)

Французький економіст та
політичний діяч, представник школи
фізіократів

Віктор Рікеті Мірабо
(1715 - 1789)

Маркіз, французький економіст-
фізіократ та філософ. В перших
працях розділяв ідеї меркантилізму

Основні погляди фізіократів

- свобода діяльності (принцип природного порядку);
- чистий продукт виникає в сільському господарстві, тому що тільки в сільському господарстві створене багатство перевищує споживане;
- перша теорія розподілу доходів «обороту багатства».

На думку фізіократів, виробництво вже саме по собі гарантує дохід.

Тому і взаємовідносини між класами будуються за принципом "витрати – дохід", а гроші використовуються тільки як засіб кругообігу.

Основні досягнення фізіократів

- визнання вільного особистого інтересу як для окремої особи, так і для суспільства в цілому;
- "хороша ціна" – за рахунок вільної конкуренції. Вигідно і виробнику, і споживачу;
- аналіз виробничого циклу;
- перша класифікація доходів і законів розподілу;
- обґрунтування свободи праці і торгівлі;
- перший доказ переваги прямих податків (податок на землю) над непрямыми;

Основні недоліки школи фізіократів

- одностороннє розуміння грошей (засіб обігу);
- торгівля – це бартерний обмін;
- результатом виробництва є дохід, а тому розподіл дає змогу перейти до наступного виробничого циклу

Школа фізичної економії

Започаткована С. А. Подолинським українська школа фізичної економії зі 120-річною історією досі не має рівних собі аналогів, що дозволяє вважати її новітньою світовою науковою школою.

Школа фізичної економії

Започаткована С. А. Подолинським українська школа фізичної економії зі 120-річною історією досі не має рівних собі аналогів, що дозволяє вважати її новітньою світовою науковою школою.

Подолінський Сергій Андрійович (1850-1891)

Український науковець, лікар, соціолог, економіст, фізик, громадський і політичний діяч, публіцист. Започаткував фізичну економіку, визначивши баланс накопиченої ендогенної енергії, надходження екзогенної енергії та механізми її накопичення через явища природи і праці людини.

Школа фізичної економії

С. Подолинський виклав основні положення теорії розвитку суспільства, що базується на використанні людиною природної енергії, а сама людина розглядалася С. Подолинським як теплова машина.

Праця є використанням накопиченої в організмі механічної і духовної енергії, що дозволяють у результаті процесу праці збільшити загальну кількість енергії на земній поверхні.

Науковець виділяє наступні види енергії на Землі:

- Енергія обертання Землі;
- Внутрішня теплота;
- Хімічні сполуки, метали;
- Енергія вітру;
- Енергія води;
- Органічні хімічні сполуки.

Основним об'єктом дослідження С.Подолінського є енергія, яка надходить ззовні і яку він ототожнює із Сонцем.

Науковець виділяє наступні способи перетворення енергії Сонця.

1. Придання руху повітряю.
2. Підняття води (випарювання).
3. Хімічні дисоціації за допомогою рослин.
4. Робота м'язів.
5. Винаходи штучних двигунів за допомогою енергію людини та тварин.

Послідовником С.А. Подолинського
був М. Д. Руденко. (1920 – 2004)

Український письменник,
філософ, громадський діяч,
засновник Української
Гельсінської Групи, дослідник
соціально-економічних
процесів, автор книги «Енергія
прогресу»

М.Д. Руденко вважав, що природа, завдяки сонцю, накопичує щорічно на нашій планеті 450 млн. тонн живої речовини або 128 тонн на кожну людину (4млрд.люд. у той період).

Людство використовує три види енергії: органічних видів палива, енергію гумусного шару, нову енергію сонця.

Органічне паливо виснажується і якщо не перейти на термоядерну енергію, то відбудеться згортання усіх виробничих процесів.

Порівняння школи фізичної економії та школи фізіократів

Порівняльні риси	Школа фізіократів	Школа фізичної економії
Країна заснування	Франція	Україна
Засновники	Франсуа Кене	Сергій Подолинський
Основні думки	Джерело багатства – виробництво; Головний економічний ресурс – земля;	В центрі уваги лежить дослідження сил, які забезпечують рух господарської системи; Одне з основних питань – процес освоєння енергії; В основі лежить принцип людиноцентризму.
Спільні риси	Вивчення економіки з точки зору економічного порядку	

Дякую за увагу!

Соціально-економічні погляди Еразма Роттердамського

Виконали: студентки 22МН групи
Руденко Аліна,
Чеботар Альбіна,
Стратій Аміна,
Сосновських Дар'я

Зміст

- ➔ 1. Творча спадщина Еразма Роттердамського
- ➔ 2. Відношення Еразма Роттердамського до релігії і католицької церкви
- ➔ 3. Теорія держави в творах Еразма Роттердамського
- ➔ 4. Роздуми Еразма Роттердамського про соціум
- ➔ 5. Роздуми Еразма Роттердамського про людину і людство

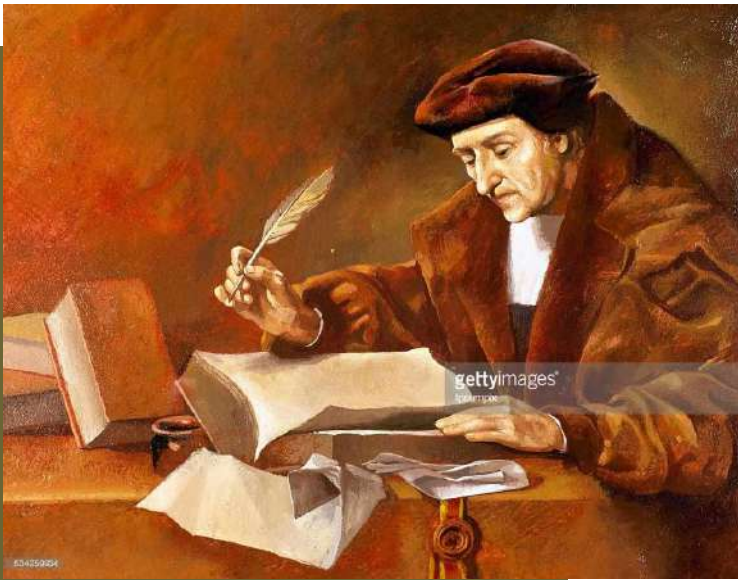

1

Багатосторонній літературний дар Еразма – майстерність уїдливого сатирика і полеміста, драматурга, розповідача, майстерного укладача психологічного портрета.

Першим його надрукованим твором була величезна збірка грецьких і латинських висловів і приказок «Адагії» (1500), який відкривав шлях в царство античної утвореної тому, що всякому бажає. Йому належав твір «Кинджал християнського воїна» (1501) – зразок нового богослов'я, далеко від мертвих роздумів і зверненого до життя, гуманістичного богослов'я, де знайшла своє найбільш чітке вираження система думок і поглядів, лежача в основі всього, що створив Еразм надалі. Він був, безперечно, кращим латиністом Відродження, і не лише по природному таланту, але і тому, що виразно усвідомлював безглуздя рабського копіювання античних зразків, навіть самих здійснених.

о перше друкарське видання Нового заповіту
в єврейському оригіналі з обширними коментарями,

де він показав, як невірно, всупереч дійсному
сенсу тлумачаться багато місць зі священних
книг християнства, і причина невірних
тлумачень – неуцтво. Нове розуміння Писання
сприяло розчищенню ґрунту для Реформації і

«Переклади Біблії новими мовами і розповсюдженням Писання перед
широких шарів народу мали наслідки, яких Еразм ніяк не передбачав:
анабаптисти в Германії і Чехії, воїни Кромвеля в Англії, гугеноти у
Франції йшли на бій і на смерть з віршами Писання на вустах». Він
готував до друку і коментував твори древніх християнських
письменників, так званих Батьків церкви, привертаючи увагу до витоків
християнства, до первинної простоти, щирості і безкорисливості,
настільки різке несхожими з сучасним багатством, жорстокістю,
бездушною обрядовістю і владолюбством католицької церкви.

Літературна творчість Еразма Роттердамського в різні періоди історичного часу оцінювалася по різному.

В цілому можна виділити наступні «сумарні» складові творчості гуманіста:

1. Сміливість і витонченість.
2. Нетвердсть віра. Зоря вільнодумності.
3. Концепція « природної людини».
4. Безпроглядний морок, песимізм, відчай.
5. Сатира батожить погані вдачі. Повчання.
6. Зображальність.
7. Відповідність у витонченості пропорцій.

Власну оцінку значущості своєї діяльності Еразм виражав в наступних словах:

«Навіть тирани терпляче вислухують своїх дурачков- блазнів і вважають за нечемний образитися на колючості дурника»

- і продовжує,

- «не думаю, щоб плоди моїх занять набагато пережили мене, а про безсмертя для них і мріяти не смію».

Але і сьогодні через 500 років багато ідей Еразма Роттердамського також актуальні.

2

В центрі богословських представлень Еразма стоїть Христос. Затверджуючи повну єдність між Христом і богом-творцем, нерозривною зв'язок між ними в будь-яку з митей життя Христа, стверджуючи, що Христос розкрив людині бога, Еразм ретельно обходить всі догматичні питання про співвідношення між людською і божественною природами Христа і між іпостасями.

Про церкву Еразм судив у згоді з поглядами древніх її діячів і стовпів. Церква – це містичне тіло, голова якого – Христос, а християни – члени, це община любові, що живе по «статуту духу». Кожен християнин не може не радіти радістю ближнього і не спростувати його

Релігійні обряди також піддаються Еразмом критиці. Він ненавидів і не переносив сам пости і взагалі вважав, що від них користі ніякої, а шкода величезна, тому що біднякам і людям слабого здоров'я вони заподіюють збиток тілесний, а багачам служать приводом для марнотратства і обжерливості.

Що надзвичайно турбує Еразма, так це світська влада в руках біля духовних осіб і церковні багатства. Духовні владики, обов'язки світських государів, що одночасно несуть, не здатні добре виконати ні свого боргу перед паствою, ні перед підданими.

Для політичних поглядів Еразма характерне негативне відношення до теократії. Політична влада, на його думку, повинна знаходитися в руках світських осіб, а роль духовництва не повинна виходити за рамки моральної пропаганди.

Еразм Роттердамський один з небагатьох усвідомив необхідність подолання упередженої думки світських осіб до учення Христа. Він побоювався, що обмирщення Духу поступово веде людину до обесчеловечеванню і вважав, що учення Христа доступне всім. Еразм Роттердамський закликав: «Всі свої багатства, сили, турботи спожити на користь можливого більшому числу християн; подібно до того, як Христос не для себе народився, не для себе жив і не для себе помер, але цілком віддав себе за нас, так ми повинні служити не власній користі, але користі братів».

«Володар – перш за все християнин і, отже, не пан, але слуга суспільства, зобов'язана зберігати справедливість і закон; це особливий його «хрест», відмовитися від якого він не може. Як християнин він не вище за будь-яке зі своїх підданих, бо всі викупають однаковою ціною – хресною мукою Христа. Народ зобов'язаний тобі, але ти зобов'язаний народові всім. Християнин вживає не насильство, але любов по відношенню до підданих, і хто вищий за всіх, не загальним паном хай рахує себе

З погляду «християнського гуманізму» загальною слугою».

шикується критика Еразма госуларів. Не заперечуючи монархію, він заперечує негідну поведінку монарха, як християнина і просто людину.

Еразм порівнює госуларів з орлами. Орел – по праву емблема і символ влади, зачинаючи

з язичеських часів: поети розсудили вірно, що жодне з пернатих не могло б точніше змалювати владі і життя госуларя.

ніякими засобами – так вони люті і

свавільні від природи.»

На думку Еразма п... мікчемні, а нерідко і злочинні: адже... тирані умисне розпалюють війну, бо мир і благополуччя народу – загроза їх владі. І династичні претензії государів необґрунтовані, насамперед, тому, що право володіння народом – совсем не те ж, що право володіння худобою: його дає згода всього народу, і воно ж віднімає. А в династичних війнах не про те йде справа, щоб повалити тирана і віддатися під владу дійсного государя, але про те лише, кому платити податки. Треба було б, щоб всі лиха війни падали на тих, хто її затіває, - на государів, але по несправедливості долі вони обрушуються на простого люду, який ненавидить і проклинає війну; в разі перемоги йому не дістається ні гроша. Марно государі вимагають... тирані законам, якщо самі жив... незаконно.

4

Свою концепцію про соціум Еразм вибудовує на гуманістичній етиці виходячи з таких позицій:

стосунки до станової, як історичного явища і доцільності діяльності представників різних станів. У своїх поглядах він відображає цілісне сприйняття держави, як єдиний організм в якому все взаємопов'язане, де кожен громадянин від государя від простої людини повинен думати про благополуччя своєї країни. У цьому взаємозв'язку на перше місце Еразм ставить народ, а государ повинен забезпечувати благополуччя народу. Заперечуючи пріоритет станової, соціальний статус людини Еразм проголошує рівність виходячи зі своїх позицій «християнського гуманізму». Для нього від природи всі люди рівні: «Народження не розрізняє Креза від Іра, пануючи від простолюдина» і « всі викупають однаковою ціною – хресною мукою Христа». Суто станові властивості, ніяк від людини не залежні, поставлені в одну лаву з індивідуальними, тобто виявляється можливим благородство і не спадкове: «Не платтям розрізняється людина від людини, але в кожному від самого народження закладені якісь якості, які просвічують в особі і в погляді і по яких ти легко можеш дізнатися вільного і раба, знатного і селяка, чесного і ганебного».

5.

Своєрідний «теоретичний портрет» людини і людства шикуються у Еразма Роттердамського на гуманістичній етиці, відродженій гуманістами на основі освоєння всього багатства античної культури в її грецьких і латинських традиціях. Еразм в своїх творах відкрито виступає проти традиційного авторитарного обґрунтування моральності римсько-католицькою церквою. Ідеї розкріпачення особи, вивільнення її з під кайданів середньовічної церкви для феодала ідеології, затвердження вільної творчості індивідуума, його всесторонній розвиток і вдосконалення підкоряються центральній ідеї « філософії Христа». На основі цього, Еразм будує свою концепцію виховання благородної людини, відображаючи в ній і своє специфічне відношення, або як називає С.Маркиш «специфічні риси еразманства» : довіра до людської природи, довіра до відчуттів, верховенство життя над відвернутими умствованиями, світське благочестя, своєрідний демократизм.

Необхідно підкреслити і ще одну особливість учення Еразма про людину і людство – космополітизм - цілісне сприйняття розвитку духовно-тілесної істоти в органічній єдності зі всесвітом.

Світ по-еразмианськи

«творіння боже». Але необхідно мати на увазі, що «мир»—это, перш за все людина, не матеріальні умови його існування, як природні, такий рівно і соціальні, і додатково – окремо узята людина, а не суспільство. У « Приготуванні до смерті» сказано: «світом я називаю стару (тобто що не скуповує хресною жертвою Ісуса) людину з його діями і пристрастями. Втім, ім'ям «світу» ти можеш позначити і людей, відданих цьому світу, які ніколи не переставали і ніколи не перестануть щодуху битися проти Христа і його учнів». «Натовп зве « містом» стіни і удома, складені з каменів і колод. тоді як насправді місто утворюють вдачі людей». Знайомлячись з образом Людини по Еразму, його світоглядом з цього питання, можна виділити головні проблеми, які особливо хвилюють гуманіста. Світське і духовне розуміння призначення людського життя він розглядує в контексті історико-політичного розвитку.

**ДЯКУЮ
ЗА
УВАГУ**

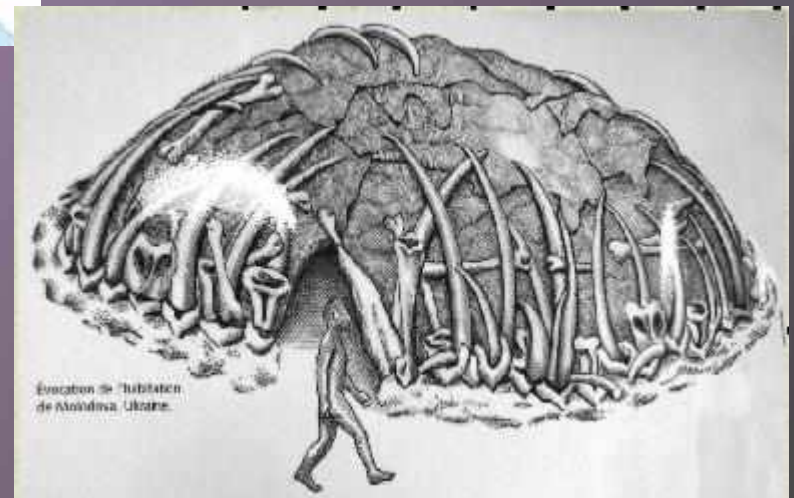

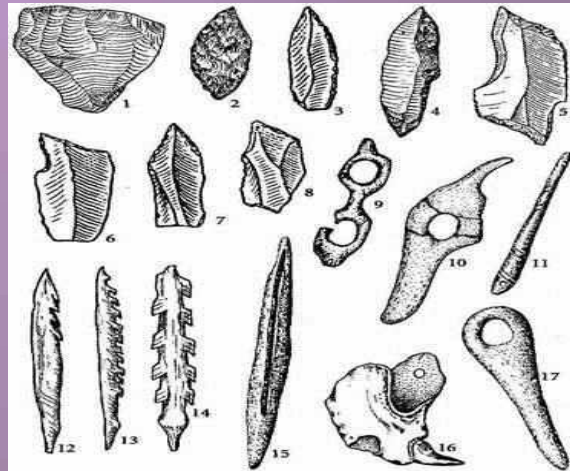
The background of the slide features a close-up photograph of a stone wall on the left and horizontal wooden planks on the right. The stone is grey and textured, while the wood is light brown with visible grain. The text is overlaid on this background.

*Становлення первісного
суспільства на території
України*

**Виконав студент 21-мн
Орманжи.О**

ПАЛЕОЛІТ

МЕЗОЛІТ

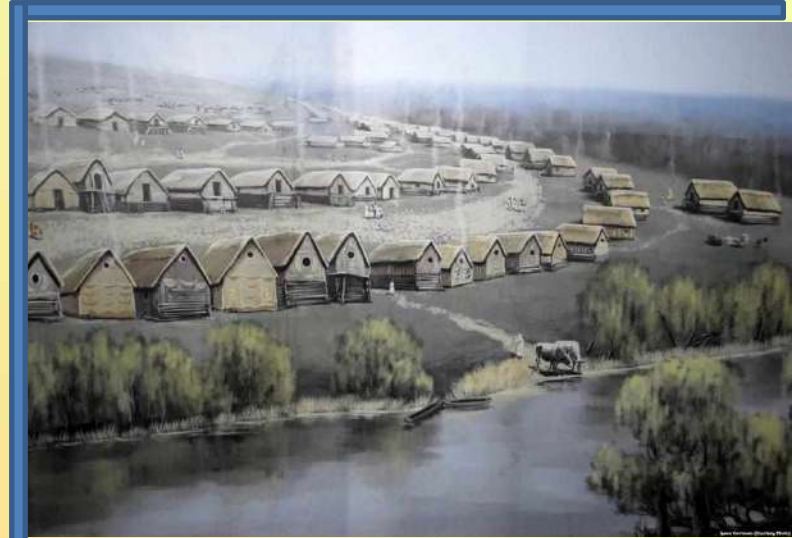
НЕОЛІТ

Найхарактернішою для цього періоду була поява нових форм господарської діяльності людини – скотарства і землеробства, тобто перехід до свідомого виробництва продуктів харчування.

ЕНЕОЛІТ

У IV-III тисячоліттях до н. е. на території України відбувається перехід до енеоліту для якого характерні виробництво і обробка міді. Цей період залишив численні пам'ятки, які знаходять на всій території України.

БРОНЗОВА ДОБА

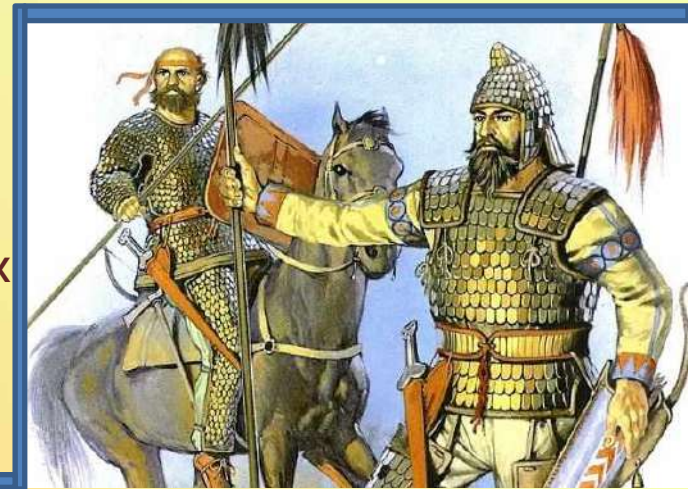
У другій половині III тисячоліття до н. є. на території України розпочалася бронзова доба. її характерна особливість - поширення виробів з бронзи. Це сприяло появі нових видів знарядь праці і зброї.

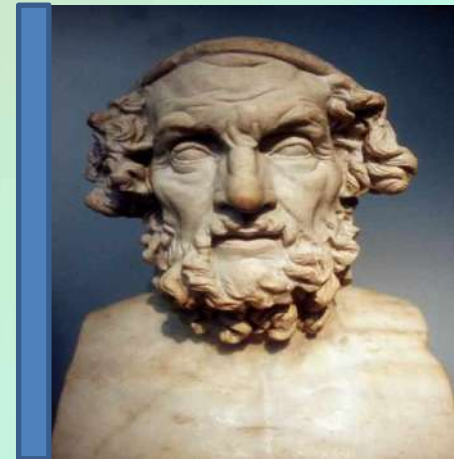

ЗАЛІЗНА ДОБА

У цей період завершується процес розпаду первіснообщинного ладу і розпочинається перехід до станово-класового суспільства. П'ява додаткового продукту призвела до створення військово-політичних об'єднань, а це, у свою чергу, сприяло виокремленню військово-аристократичної верхівки суспільства.

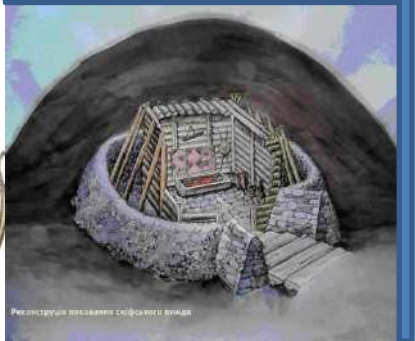
КИММЕРІЙЦІ

Гомер

СКИФИ

САРМАТИ

ГОТИ ТА ГУНИ

Оюм

Імперія
Аттіла

Аттіла

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

ЕВОЛЮЦІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО НАПРЯМКУ

Виконала студентка
ТДАТУ 1-го курсу
групи 11МБ ПТ
кафедри ПТБД
Самарська Олена

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМ, АБО ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

«ІНСТИТУТ» РОЗГЛЯДАЄТЬСЯ ЯК
ПЕРВИННИЙ ЕЛЕМЕНТ РУШІЙНОЇ
СИЛИ СУСПІЛЬСТВА В ЕКОНОМІЦІ ТА
ПОЗА ЇЇ МЕЖАМИ

ПРЕДМЕТОМ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ
СТАЛИ ІНСТИТУЦІЇ — СУКУПНІСТЬ
СУСПІЛЬНИХ ЗВИЧАЇВ, В ЯКИХ ЗАКРІПЛЕНО
ДОМІНУЮЧИЙ СПОСІБ МИСЛЕННЯ ДЛЯ
СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ ЧИ ВСЬОГО НАРОДУ

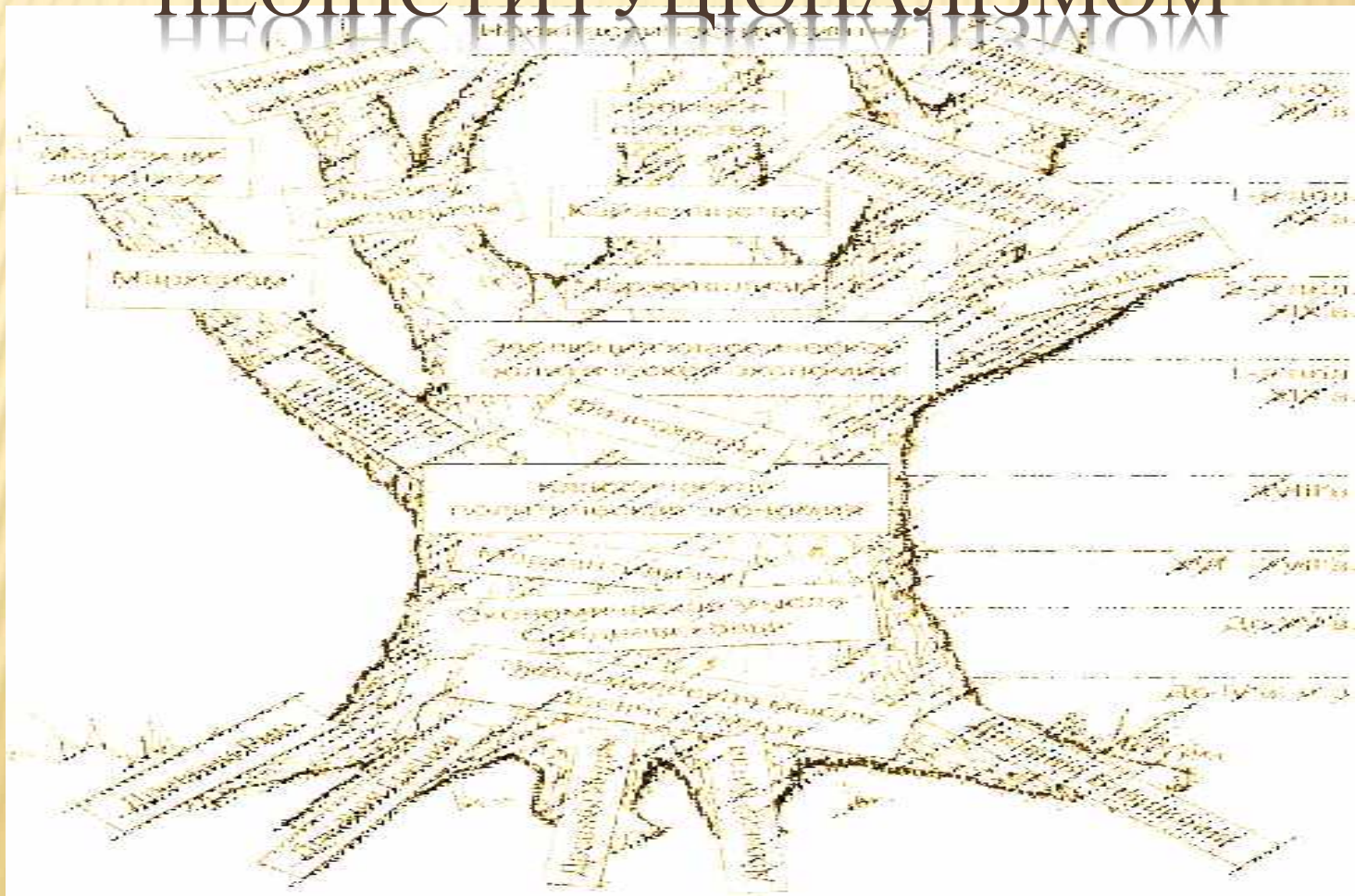
В. Г. Гамільтон
«інституціональ
на економічна
теорія»
1919 рік

ФАКТОРИ ВИНИКНЕННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

- ✘ Зрушення в ринковій системі під впливом монополізації, корпоратизації економіки та проявами ринкової;
- ✘ Наявність соціальних суперечностей та посилення впливу масових суспільних організацій та рухів;
- ✘ Неспроможністю неокласичної доктрини підтримувати думку про самодостатність конкурентного ринку, його цілком автоматичне ефективне регулювання та невтручання держави;
- ✘ Потреба суспільного контролю над ринковим механізмом та демократичного реформування суспільних відносин.

50—60-Х РР. ХХ СТ. ФОРМУЄТЬСЯ НОВИЙ
НАУКОВИЙ НАПРЯМ В МЕЖАХ
НЕОКЛАСИЧНОЇ ТЕЧІЇ -
НЕОІНСТИТУЦІОНАЛІЗМОМ

НАПРЯМКИ СУЧАСНОГО ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ (ЗГІДНО З ТРАЇ ЕГГЕРТСОНОМ)

1. Неоінституційна економіка;
2. Нова інституційна економіка.

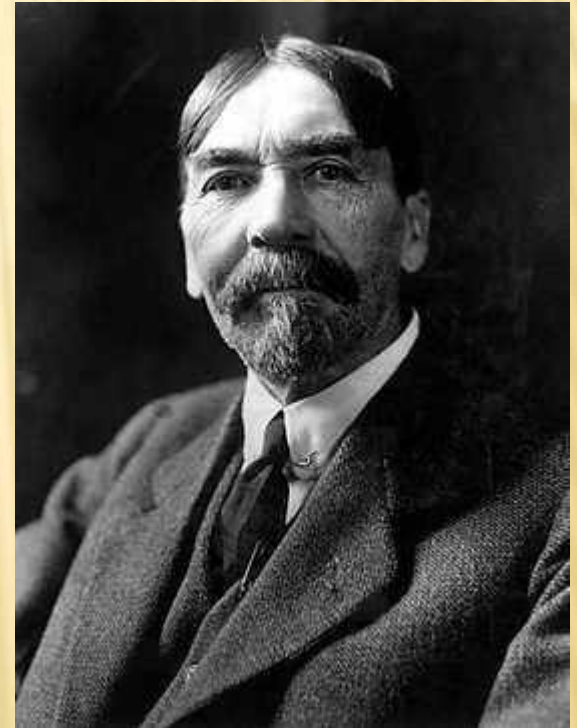

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РАННЬОГО ІНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ:

1. Соціально-психологічний,
2. Соціально-правовий,
3. Емпіричний (кон'юнктурно-статистичний).

Соціально-психологічний
інституціоналізм
Торстейн Веблен
(«Теорія бездіяльного класу»
1899,
«Абсентеїстська власність»
1924)

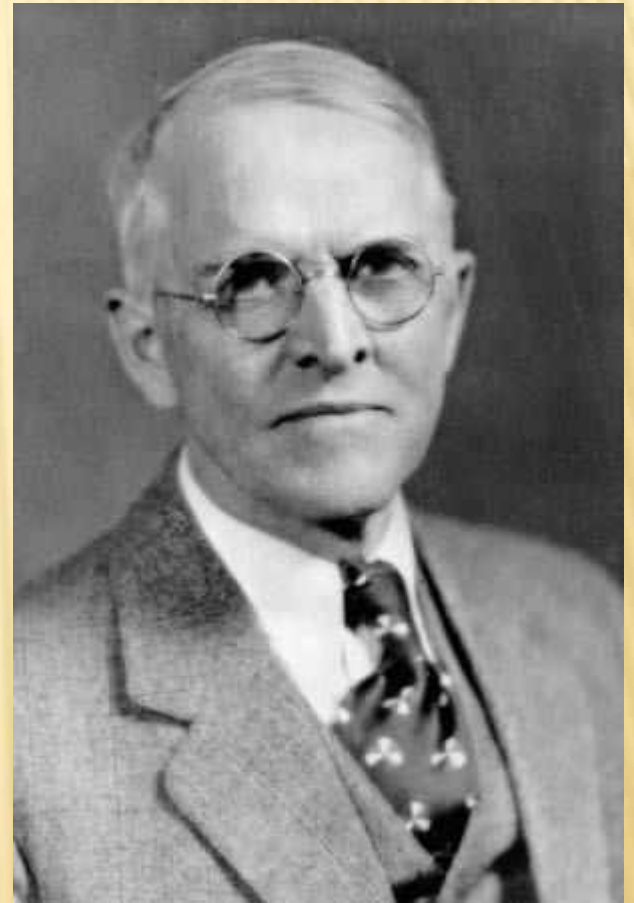

Соціально-правовий напрям
раннього інституціоналізму
Джон Роджерс Коммонс
(«Правові основи капіталізму»
1924,
«Інституціональна економіка.
Її місце в політичній економії»
1934).

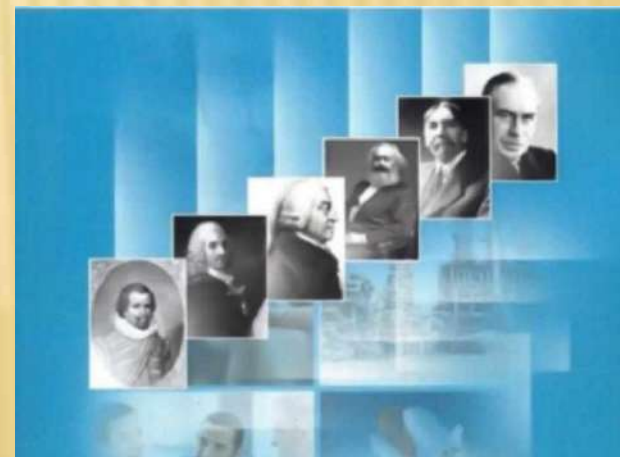
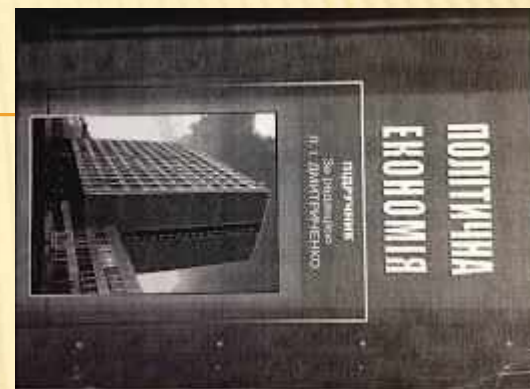

Емпіричний
(кон'юнктурно-статистичний)
інституціоналізм
Веслі Клер Мітчелл
(«Ділові цикли» 1913).

Політична економія — це наука про інститути, які забезпечують зразки й норми поведінки, формуючи таким чином певний інституційний порядок. Поведінкові підстави зародження, підтримки та еволюції інституційного порядку, відбуваються, згідно принципу "невидимої руки" А. Сміта, що базується на концепції економічного інтересу. Інституційний порядок визначає "фундаментальні регулярності в процесі здійснення економічної діяльності економічними суб'єктами, незалежно від сфер та видів їхньої діяльності".

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Презентація на тему Фома Аквінський

- Підготували студенти 22МН групи Валянський В та Волохов К

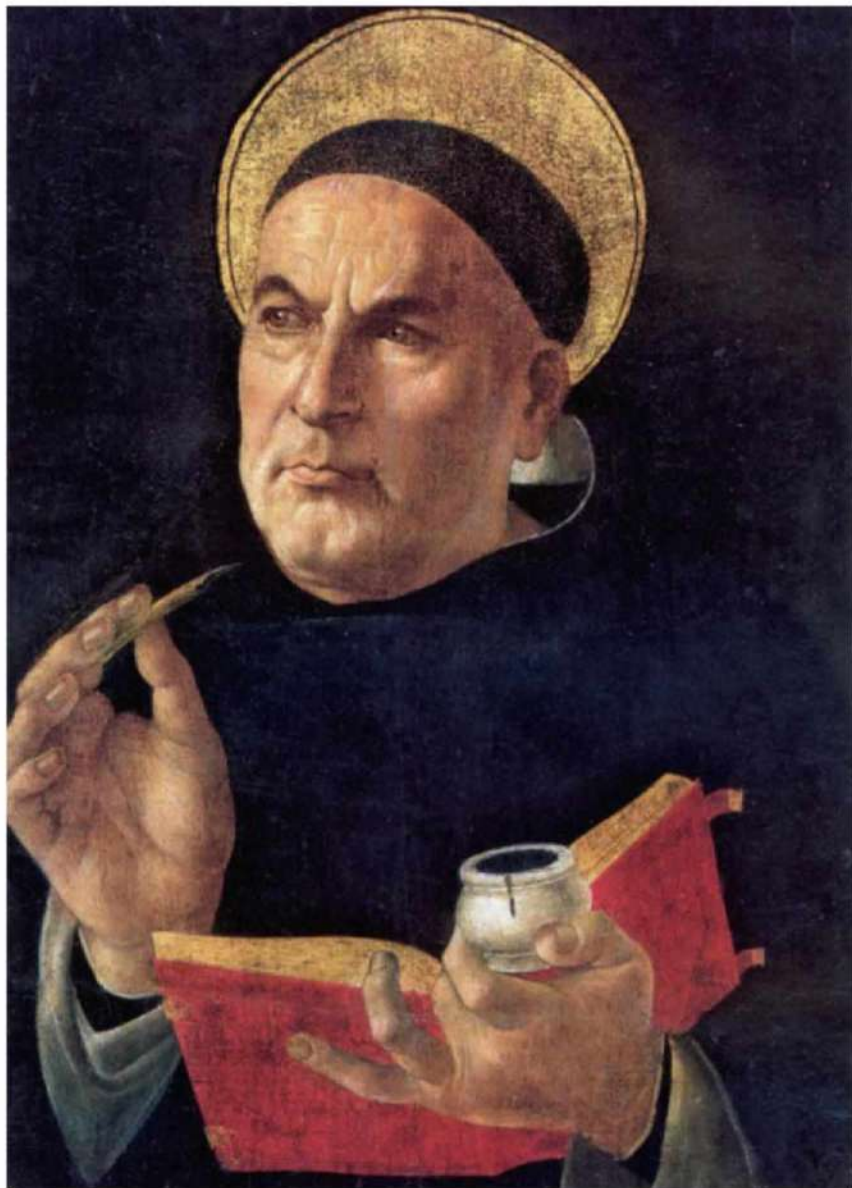

Тома Аквінський

(Фома, Томас)
(1225- 1274рр.)

Тома Аквінський один з найвизначніших та найвпливовіших філософів і теологів в історії, засновник теологічної і філософської школи томізму святий католицької церкви

Був ченцем домініканського ордену.

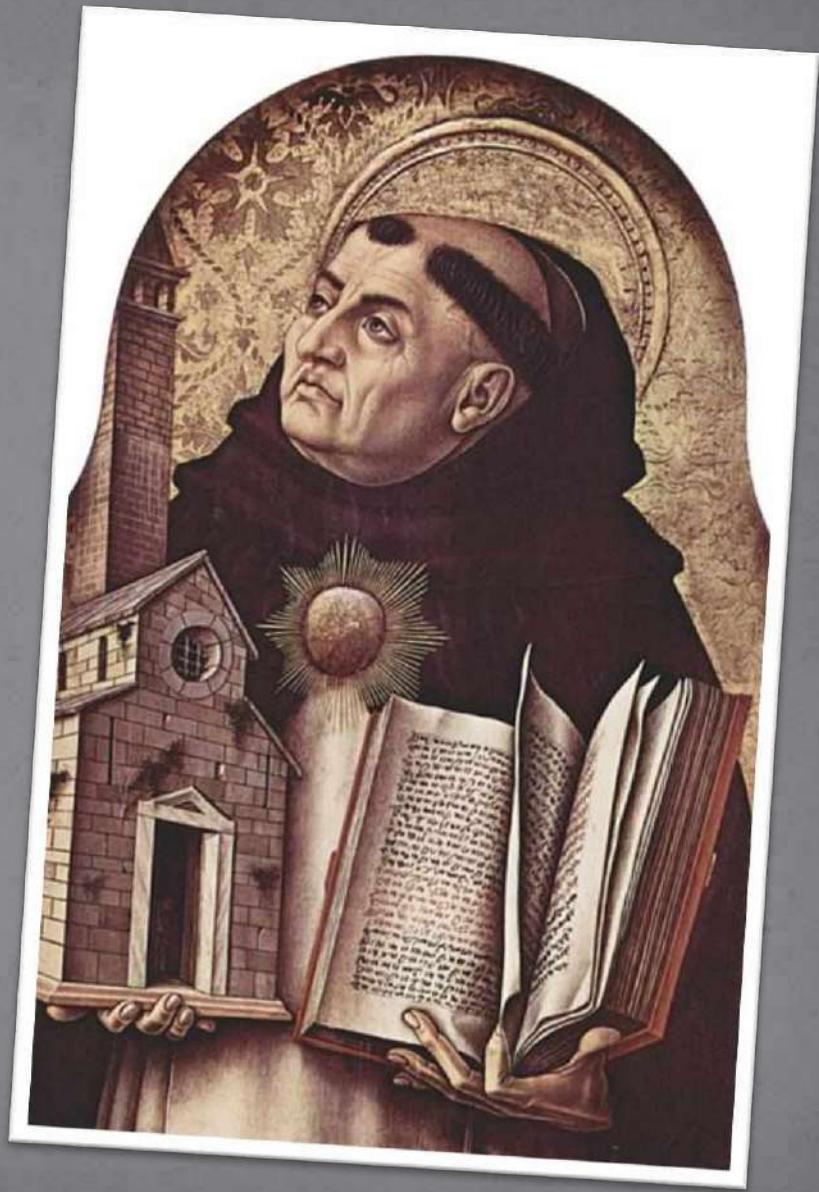
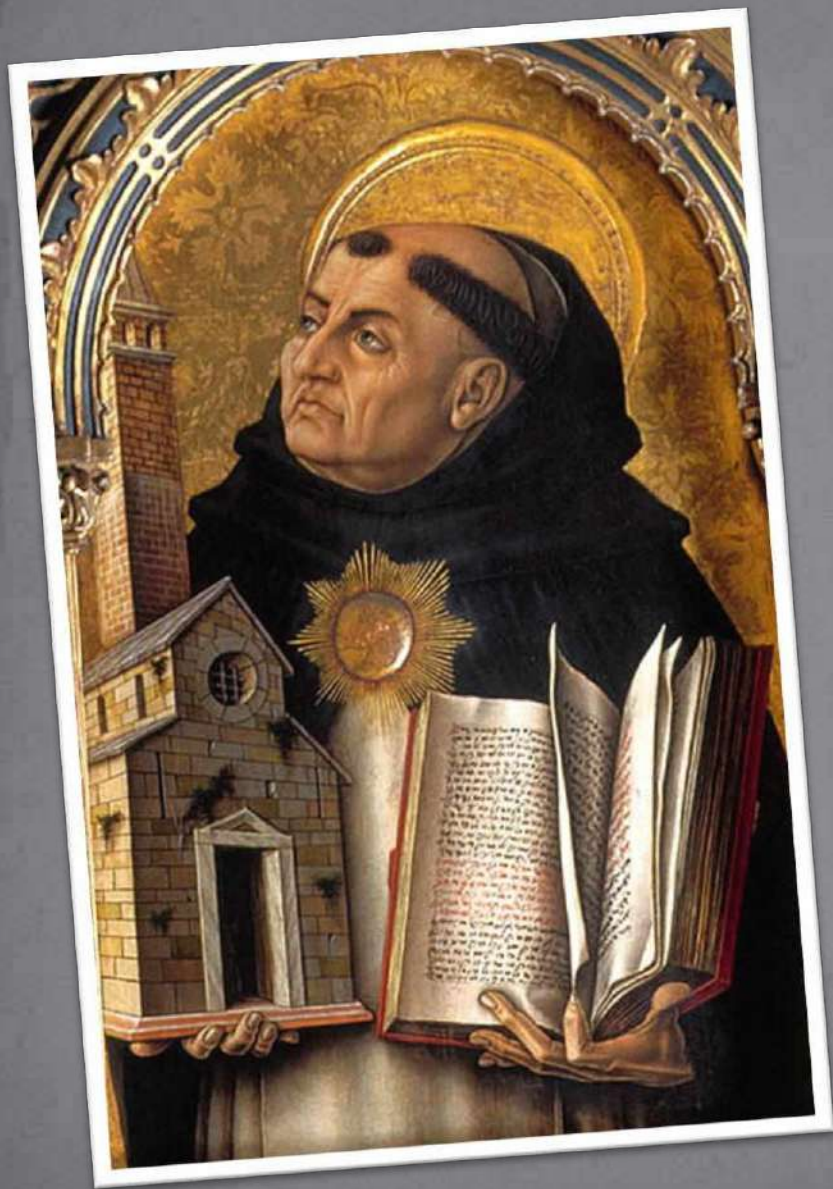
Як видатний вчитель Християнської церкви, він також є головним представником філософії Високого Середньовіччя.

Тома Аквінський залишив після себе низку фундаментальних праць, що сприяли виникненню неотомізму та неосхоластики і досі мають важливе теологічне та філософське значення.

Тома Аквінський створив своєрідну енциклопедію католицького богослов'я «*Сума теології*», в якій усі питання пізнання природи і суспільства розглядалися з позицій теологічного раціоналізму. Висуваючи ідею гармонії віри і розуму, він намагається підпорядкувати науку богослов'ю, а тому розрізняє істини розуму та істини одкровення, вважаючи останні недоступними розуму, підвладними лише душі (вірі).

Так зображували та зображують Фома Аквінського

Ще в дитячому віці був відданий батьками до бенедиктинського монастиря в Монте-Касіно. Коли Фрідріх II вигнав звідти бенедиктинців, він вступив до Неапольського університету і проти волі батьків — до новоствореного ордену домініканців (1243).

За два роки керівництво ордену послало його до Парижа навчатися у Альберта Великого, за яким він попрямував до Кельна, але у 1252 році Тома повернувся до Парижа і почав викладацьку діяльність, яку пізніше продовжив у Орв'єто, Вітебро і Римі, а потім знову в Парижі.

Головні зусилля його теологічної діяльності були спрямовані на намагання поєднати раціоналізм Арістотеля з християнськими одкровеннями.

Завдяки своїм енциклопедичним знанням, він не тільки підкорив розуми тогочасних теологів, але значно вплинув на подальший розвиток філософії. Також Тома Аквінський є упорядником

П'яти доказів існування Господнього, які сам Аквінат називав шляхами (viae).

1323 року Римо-католицька церква проголосила його святим, а 1567 року включила до складу Вчителів церкви.

Політико-правові погляди Фоми Аквінського

- Політико-правові погляди Фоми Аквінського викладені у трактатах «Сума теології», «Про правління володарів», а також у коментарях до «Політики» і «Етики» Аристотеля. Аквінат, слідом за Августином розглядав державу як частину універсального порядку, творцем і верховним правителем якого є Бог.

❖ Про державу:

Фома Аквінський поділяв думку Арістотеля про те, що людина є політичною істотою. Головним у природі людини є прагнення жити з іншими людьми для забезпечення своїх потреб. Наслідком цього прагнення і є держава. Вона має важливе значення в житті суспільства, оскільки її метою є «загальне добро».

Головну мету і виправдання держави він вбачав у збереженні суспільної злагоди і громадського миру, які досягаються шляхом надання кожній людині прийнятних умов для існування, засобів для морального і розумового розвитку, що в свою чергу має допомагати державі в духовному вихованні справжнього християнина.

Роль володаря в державі теолог порівнював із роллю Бога у світі. Він зазначав, що Бог, перш ніж керувати всесвітом, встановлює відповідний порядок. Так і монарх насамперед установлює порядок у рамках держави, а потім здійснює правління. Монархія, на думку теолога, є найдосконалішою формою правління. За низкою ознак вона є усталенішою та надійнішою, ніж інші форми, а також здатною гарантувати щасливе життя.

Однією з таких ознак є те, що монархія за будовою схожа на всесвіт, що його створив Бог і править ним, як і монарх у своїх володіннях. Друга ознака і перевага монархії полягає в тому, що вона, як і людський організм, управляється одним центром — розумом, а тому виключає суперечки між учасниками правління, що точаться за аристократії, олігархії та демократії.

Водночас Фома Аквінський поділяв монархію на абсолютну і політичну. Останню теолог уважав прогресивнішою, оскільки влада в ній регламентується законом. У своєму політико-правовому вченні теолог намагався обґрунтувати тезу про зверхність у суспільстві духовної влади над світською.

❖ Про владу:

Аналізуючи світську владу, він дійшов висновку, що вона складається з трьох аспектів: сутності влади; форми влади (походження) і використання влади. Сутність влади, або її першооснову, мислитель розглядав як установлений Богом порядок відносин панування й підкорення, в яких воля правителів приводить до руху підданих. На відміну від сутності влади, її походження не завжди збігається з приписами Закону Божого, оскільки заволодіти владою люди можуть завдяки омані чи застосуванню сили. Третій аспект — використання світської влади. Тут Фома Аквінський зазначив, що в житті має місце зловживання владою, несправедливе її використання, що теж порушує заповіді Бога. З огляду на невідповідність світської влади настановам Бога на стадіях її походження й використання теолог зробив висновок, що вона не може претендувати на зверхність у суспільстві.

Єдиною, що відповідає заповідям Бога, є церковна влада. Тільки завдяки її намаганням у суспільстві може бути встановлена справедливість. Свою правову концепцію Фома Аквінський будував з опертям на моральну категорію справедливості. Право, за його вченням, — це дія справедливості у божественному порядку людського спілкування. Справедливість полягає в наданні кожному свого, того, що йому належить. Як і Аристотель, Фома Аквінський розрізняв два види справедливості: розподільну і вирівняльну. Розподільна справедливість — це надання благ згідно з заслугами, а порівняльна — це дії на вирівнювання чого-небудь. Відповідно до цього існують і види права.

❖ Про природне і позитивне право:

Якщо вирівняння відбувається за внутрішньою природою речей, то це дія природного права; коли вирівнюються дії (відновлюється справедливість) за людською волею — це позитивне (людське) право. Причому воля людини може робити правом тільки те, що відповідає природному праву.

Джерелом права є закон, Фома Аквінський стверджував, що існує злагоджена система, підпорядкована вічному закону. Вічний закон — це універсальні норми, загальні принципи божественного розуму, якими скеровується всесвіт, а всі інші закони випливають із нього. Передусім, це природний закон, що є відображенням вічного закону в розумі людини. Цим законом керується людина у своїх прагненнях до продовження роду, самозбереження, пошуку істини.

Далі в системі законів теолога знаходиться позитивний (або людський) закон, що конкретизує природний закон і за допомогою сили і страху змушує людей досягти добродетельності й відмовитися від зла.

Заслуговує на особливу увагу теза мислителя про те, що на відміну від природного закону, який поширюється на всіх людей, норми позитивного закону в різних країнах можуть суттєво різнитися. Але серед цих норм є багато й таких, що збігаються за змістом. Ці норми Фома Аквінський називав «правом народів», за допомогою якого повинні врегулюватися міжнародні відносини.

Рівночасно християнський мислитель зазначав, що люди, через їхню розумову недосконалість, не можуть усвідомити сутності правди, а позитивний закон, прийнятий ними, теж не завжди може відновити порушену справедливість. У цих випадках правда може бути відновлена завдяки Закону Божому (Святому Письму), який є критерієм істинної справедливості. Тут же теолог зробив спробу розмежувати соціальну роль і призначення божественного і позитивного законів, підкресливши непересічне значення першого з них. Якщо позитивний закон регулює лише відносини людей у суспільстві, тобто зовнішній бік життя, то божественний закон визначає кінцеву мету людського буття, скеровує душевний рух і прагнення людей.

Економічні погляди

Фома Аквінський став гідним продовжувачем і опонентом одного із засновників школи раннього канонізму Августина Блаженного, (св. Августин 359 — 480 рр.), котрий в кін. IV — поч. V ст., будучи єпископом у володіннях Римської імперії в Північній Африці, заклав догматичні безальтернативні принципи релігійно-етичних норм. Ці принципи залишалися майже незмінними аж до періоду так званого пізнього Середньовіччя, яке досягло свого розквіту в рамках школи пізніх каноністів у XIII ст. Економічні ідеї в працях Фоми Аквінського. Зміна поглядів каноністів на деякі економічні проблеми, актуальні для країн Західної Європи періоду Середньовіччя, найбільш яскраво простежується у працях Фоми Аквінського. Так, у трактаті "Сума теології", на відміну від ранніх каноністів, які поділяючи працю на розумову і фізичну, виходили з божого (природного) призначення, але не відділяли їх одну від одної, враховуючи їх вплив на переваги людини і зв'язок із соціальним станом, Фома Аквінський "уточнює" цей "доказ" на користь станового поділу суспільства. При цьому він пише: "Поділ людей за різними професіями зумовлений, поперше, божою милістю, яка розподілила людей на стани... По-друге, природними причинами, які визначили те, що різні люди схильні до різних професій"..

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

"Справедлива ціна" — це категорія, яка в економічному вченні каноністів замінялась категоріями "вартість", "ринкова ціна". Вона встановлювалась феодальною знаттю і закріплювалась на визначеній території. Її рівень ранні каноністи "пояснювали", як правило, збільшенням трудових і матеріальних витрат у процесі товарного виробництва. Однак визначення "справедливої ціни" як витрат Фома Аквінський вважає недостатньо вичерпним для характеристики даного терміна. На його думку, необхідно визнати, що "продавець має право продавати речі дорожче, ніж вони коштують самі по собі" і при цьому річ "не буде коштувати дорожче, ніж коштує власнику", в іншому випадку продавець зазнає збитків, бо не отримає винагороду, яка відповідає його соціальному стану, втратить певну кількість грошей як винагороду за те, що втрачає дану річ (адже Фома Аквінський зображує представників привілейованого стану як людей, що турбуються про інтереси трудящих). Саме тому, на думку вченого, їм і дозволено продавати речі дорожче, ніж вони коштують.

Гроші (монети) Фома Аквінський розглядає подібно вченим Стародавнього Світу і періоду раннього канонізму. Він вказує, що причиною їх появи стало волевиявлення людей мати "найвірнішу міру" в "торгівлі й обороті". Виражаючи свою прихильність до концепції грошей як номіналу, автор "Суми теології" визнає, що хоч монети і мають "внутрішню цінність", держава все ж має право допускати певні відхилення дійсної вартості монети від її "внутрішньої цінності". Тут учений, вірний своїй пристрасті до двозначностей, твердить, що, з одного боку, пошкодження монети може зробити безглуздим вимір вартості грошей на зовнішньому ринку, а з другого — надає державі право встановлювати "номінальну вартість".

Торговельний прибуток і лихварський процент засуджувались каноністами як неугодні Божі справи. З деякими умовами і уточненнями "засуджував" їх і Фома Аквінський. Тому, на його думку, торговельний прибуток і процент на позику можуть присвоюватися відповідно торговцем (купцем) і лихварем, якщо при цьому очевидно, що вони здійснюють цілком благопристойне діяння. Іншими словами, необхідно, щоб такого роду прибутки були не самоціллю, а заслуженою платою і нагородою за те, що у торгівлі і позикових операціях мають місце праця, транспортні та інших матеріальні витрати і навіть ризик.

СТАНОВЛЕННЯ ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Виконав Четирін Максим 22 мн

ЗАРОДЖЕННЯ ЛЮДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ПЕРВІСНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА ТА ПЕРІОДИЗАЦІЯ

У сучасній науці існує кілька періодизацій первісного суспільства:

- загальна (історична),*
- археологічна,*
- антропологічна та ін.*

ЗАРОДЖЕННЯ ЛЮДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ПЕРВІСНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА ТА ПЕРІОДИЗАЦІЯ

Відповідно до цього історію первісного суспільства поділяють на три періоди:

- кам'яний (від появи людини - III тис. до н. е.),*
- бронзовий (III-I тис. до н. е.),*
- залізний (I тис. до н. е. - I ст. н. е.).*

ЗАРОДЖЕННЯ ЛЮДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ПЕРВІСНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА ТА ПЕРІОДИЗАЦІЯ

Кам'яний вік, у свою чергу, поділяється на:

- нижній палеоліт (3 млн.-150 тис. років тому);*
- середній палеоліт (150-40 тис. років тому);*
- верхній палеоліт (40-10 тис. років тому);*
- мезоліт (10-7 тис. років тому);*
- неоліт (6-4 тис. років тому);*
- енеоліт (4-3 тис. років тому).*

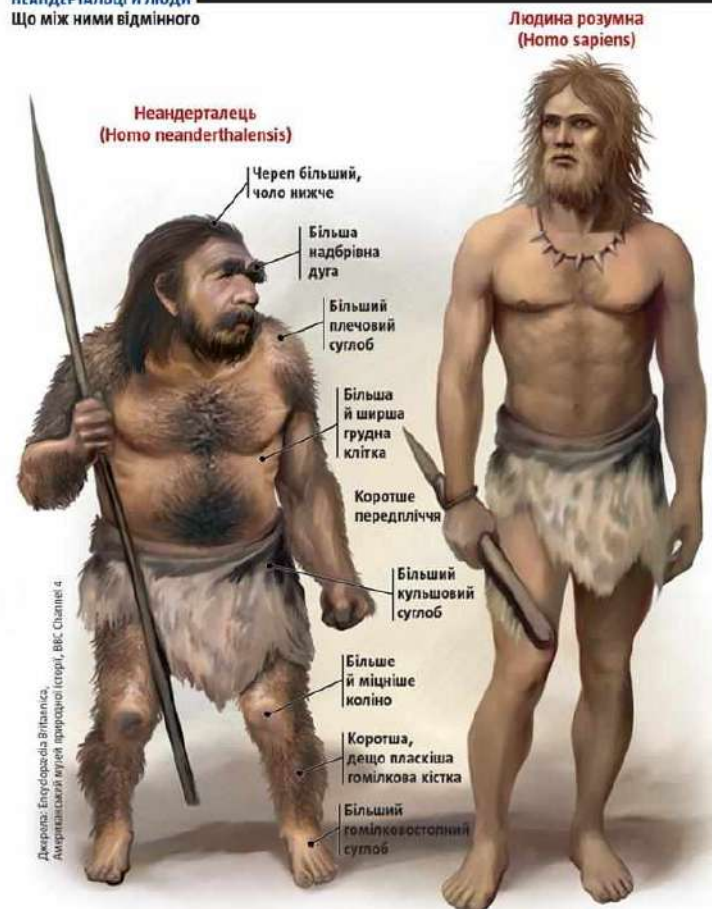
СТОЯНКИ ПРЕДКІВ ЛЮДИНИ В РАЙОНІ СЕЛА КОРОЛЕВО (ЗАКАРПАТТЯ)

НЕАДЕРТАЛЕЦЬ

НЕАНДЕРТАЛЬЦІ Й ЛЮДИ
Що між ними відмінного

СТОЯНКИ ПЕРВІСНИХ ЛЮДЕЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ

ЛЬОДОВИКОВИЙ ПЕРІОД

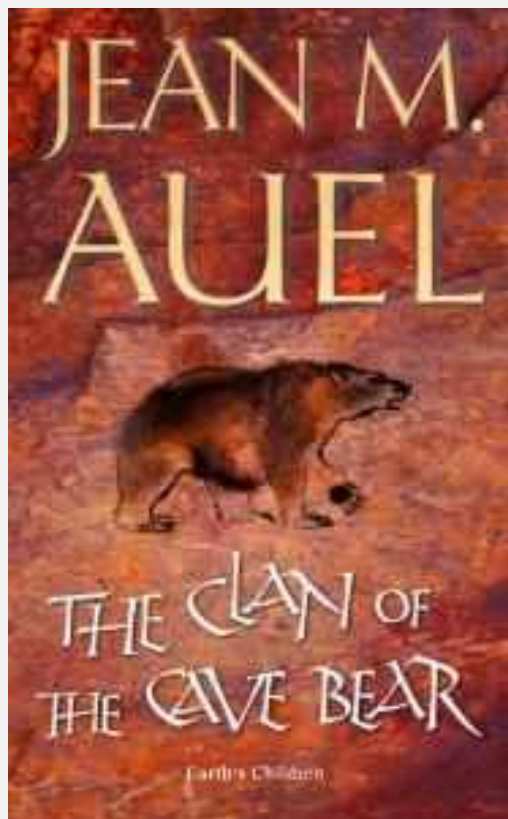

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ЗНАРЯДЬ ПРАЦІ

КУЛЬТ ПЕЧЕРНОГО ВЕДМЕДЯ

Неандертальцы в Медвежьей пещере Дракенлох
(реконструкция Й. Аугуста и З. Буриана)

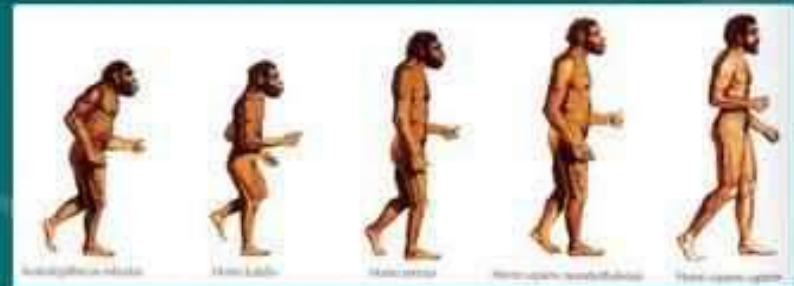
АНТРОПОГЕНЕЗ

Антропогенез

Эволюция человека, или антропогенез (греч. anthropos- человек, genesis- развитие), - исторический процесс эволюционного становления человека.

Учитель высшей категории
МБОУ лицей имени В.Г. Скворца
г. Мончегорск Мурманской области
Скрутаева И.А.

АНТРОПОГЕНЕЗ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

